

Lunds universitet

Institutionen för kommunikation och medier

Journalistik

Handledare: Charlotte von Essen

2024-01-11

Gustav Ohlén och Theodor Bondestam

JOUK10

Kvinnans roll på kvinnans dag

Ett genusperspektiv på det mediala narrativet om
internationella kvinnodagen i Aftonbladet

Abstract

The purpose of this paper is to investigate how the media narrative on International Women's Day constructs women as a group. We focus on the years 2014 and 2023, using the evening paper Aftonbladet as our source. The review of previous research reveals that the International Women's Day has rarely been addressed in scholarly contexts, which is a significant motivation for the paper's direction. Simultaneously, we draw on Gauntlett's and Jarlbro's research on gender issues in media.

Through a narratological analysis, we find that female success and the progression toward a more equal society are important themes in the 2014 material. In contrast, the texts from 2023 focus on economic issues and are more inclined to place women as a group in a passive victim position. Utilizing the concepts of queer and performativity as interpretive tools, we deepen the analysis, pointing out how women are often constructed based on their relationship to men in the media narrative. Additionally, we demonstrate that sexuality is a vague theme in the material, discussed in the context of Butler's heterosexual matrix. In the concluding discussion, we deliberate on the purpose of March 8th and the media's responsibility for nuanced reporting on gender issues.

Keywords: International Women's Day, narratology, performativity, queer, media, gender studies, Aftonbladet.

Innehåll

1. Inledning och problemformulering	1
1.1 Syfte och frågeställningar	3
2. Tidigare forskning	5
3. Teori.....	8
3.1 Performativitet	8
3.2 Queer	9
4. Metod	12
5. Material	14
6. Analys.....	18
6.1 2014	18
6.2 2023	25
6.3 Sammanfattning.....	29
7. Diskussion	30
8. Käll- och litteraturförteckning.....	32
8.1 Tryckta källor.....	32
8.2 Otryckta källor	34
9. Bilagor.....	36

1. Inledning och problemformulering

Medieforskaren Gunilla Jarlbro skriver i boken *Genusmedveten journalistik* att hon brukar göra en liten privat undersökning runt den åttonde mars varje år. Den sjunde mars plockar hon fram en tidning och räknar hur många av bilderna som föreställer kvinnor. Det brukar vara runt 20 procent. Hon konstaterar att det ibland är fler djur än kvinnor på bilderna. Den åttonde mars däremot, på internationella kvinnodagen, brukar andelen vara runt 40 procent. Dagen därpå är det tillbaka på 20 procent igen.¹

Vi som skriver den här uppsatsen hörde först Jarlbros berättelse om åttonde mars när hon under våren 2023 höll en föreläsning på journalistikprogrammet vid Lunds universitet. Redan då blev vi intresserade av internationella kvinnodagen som ett slags medialt undantag då journalister behöver förhålla sig till genusfrågor. När den här uppsatsidén tog form var vi nyfikna på hur medier hanterar åttonde mars och vad dagen egentligen innebär.

På Nationalencyklopedins hemsida definieras internationella kvinnodagen som en ”högtidsdag firad 8 mars med möten och demonstrationer för att markera kvinnsolidaritet och föra fram aktuella reformkrav”.² Internationella kvinnodagens ursprung tillskrevs länge en demonstration för bättre arbetsvillkor för kvinnor i New York 1857.³ I själva verket etablerades dagen på en kvinnokonferens i Köpenhamn 1911, av bland annat den tyska socialisten Clara Zetkin. Inspirationen kom dock från USA, där man bara några år tidigare hade utnämnt den sista söndagen i februari till en kampdag för kvinnors rättigheter.⁴ 1975 utnämnde FN internationella kvinnodagen till en officiell dag den åttonde mars varje år.⁵ Som vi senare ska visa har internationella kvinnodagens utrymme i medier dock ökat markant under det senaste decenniet. Precis som Jarlbro konstaterar är åttonde mars ett tillfälle då genus- och jämställdhetsfrågor ofta får en särskilt framskjuten roll i medier.

Även om den rent numerära representationen kan vara nog så intressant och viktig att undersöka ska vi i den här uppsatsen ta perspektivet ett steg längre. Vi tror att det kan vara minst lika viktigt att fråga sig hur kvinnor *konstrueras*. Vilka ryms inom formuleringen av gruppen kvinnor under den åttonde mars? Hur sker den kulturella konstruktionen av genus?

---

¹ Gunilla Jarlbro, *Genusmedveten journalistik*, (Lund: Studentlitteratur, 2013), s. 58–65.

² Nationalencyklopedin, *internationella kvinnodagen*.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/internationella-kvinnodagen> (hämtad 2023-11-02).

³ Temma Kaplan, ”On the Socialist Origins of International Women’s Day”, *Feminist Studies*, 11:1 (1985), s. 163–171.

⁴ Liliane Kandel och Françoise Picq, ”Les myth des origines, à propos de la journée internationale des femmes”, *La Revue d’En face*, 1:12 (1982).

⁵ Francine J. D’Amico, ”International Women’s Day”, i *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Gender and Sexuality Studies*, red. Nancy A. Naples (Malden: Wiley-Blackwell, 2016).

Vilka ämnen, beteenden och egenskaper betonas? Det är några övergripande frågor som väcker vår nyfikenhet och som den här uppsatsen kommer att undersöka i en avgränsad form.

För att göra det ska vi analysera totalt elva texter i *Aftonbladet* från den åttonde mars 2014 och 2023, med hjälp av narratologisk metod. Analysen kommer att kompletteras med en genusteoretisk tolkning där begreppen *performativitet* och *queer* används för att förstå resultaten. Dessa val motiveras i uppsatsens kommande avsnitt.

Varför är den här uppsatsen viktig? Medier har en central roll i att forma vår uppfattning av världen.⁶ Genom att analysera vilken bild av gruppen kvinnor som skapas i *Aftonbladet* under internationella kvinnodagen kan vi undersöka vem som omfattas av åttonde mars och öppna för en bredare syn på genusperspektiv i medier. Uppsatsen rör sig kring frågor som om det finns någon särskild ”typ” av kvinnor som förekommer oftare i medier och om de egenskaper och beteenden som inkluderas i materialet har en exkluderande effekt på någon annan grupp av kvinnor. I förlängningen bidrar undersökningen därmed till förståelsen för hur jämställdhetsfrågor medieras.

För att ytterligare motivera undersökningens avgränsning ska vi här visa hur vår studie skiljer sig från liknande uppsatser på kandidatnivå. Internationella kvinnodagen har undersökts tidigare och i en uppsats även med fokus på vem som ingår i begreppet kvinna. Den undersöker dock inte tidningstexter utan tv-programmet *Gomorra Sverige*.⁷ En annan tidigare uppsats har undersökt dagens porträttering i dagspressen med en komparativ ansats ur ett historiskt perspektiv.⁸ Vi noterar också ett intersektionellt perspektiv där Facebook-evenemang från 8 mars 2017 analyseras.⁹ Det finns även uppsatser om internationella kvinnodagens metaforik i dagspress¹⁰, om dess förhållande till mannen¹¹ och om dagen ur ett sportjournalistiskt perspektiv¹². Däremot har vi inte funnit någon uppsats som undersöker hur kvinnor som grupp

---

⁶ David Gauntlett, *Media, gender and identity: an introduction*, 2, uppl., (London, Routledge, 2008), s. 1.

⁷ Agnes Eskilsson och Sara Uddemar, *Vem är kvinnan på kvinnodagen? – en kvalitativ analys av Gomorra Sverige på internationella kvinnodagen*, kandidatuppsats (Göteborg: Göteborgs universitet, 2014).

⁸ Tove Forsman och Sara Norling, *I dag är det internationella kvinnodagen. Rapporteringen i svensk dagspress den 8 mars 1978–2013*, kandidatuppsats (Huddinge: Södertörns högskola 2013).

⁹ Elin Engström, *Internationella kvinnodagen. En intersektionell analys av dagens uppmärksammande i Sverige 2017*, kandidatuppsats (Stockholm: Stockholms universitet 2017).

¹⁰ Moa Mattsson, *Gud, moder eller mask? Om konceptuella metaforer i svensk dagspress från internationella kvinnodagen 2010*, kandidatuppsats (Uppsala: Uppsala universitet, 2010).

¹¹ Fanny Borg, *Internationella kvinnodagen... med mannen i fokus? En kvantitativ och kvalitativ studie om porträttering av kvinnan och mannen i svensk dagspress*, kandidatuppsats (Lund: Lunds universitet, 2017).

¹² Jesper Medin, *Ursäktat, är detta tjejernas omklädningsrum? – en kvantitativ studie om könsfördelning mellan kvinnliga och manliga idrottare i sportidornas rapportering med fokus på den internationella kvinnodagen 2016 och 2017*, kandidatuppsats (Göteborg: Göteborgs universitet, 2018).

konstrueras när internationella kvinnodagen medieras och därför tycker vi att vår studie särskiljer sig från det som tidigare har analyserats på kandidatnivå.

Vi vill dessutom redogöra för vår arbetsfördelning, som ett sätt att vara transparenta med studiens tillvägagångssätt. Den går ut på ett nära samarbete där vi tillsammans diskuterar oss fram till uppsatsens utformning. Vi tror att ett gemensamt resonerande är en analytisk styrka. En av oss har en kandidatexamen i strategisk kommunikation och den andra i retorik. Med dessa bakgrunder möts vi i den här uppsatsens narratologiska ansats och i analysarbetet kommer vi förhoppningsvis att kunna dra nytta av våra tidigare erfarenheter inom kvalitativ textanalys.

Den retoriska förståelsen kan exempelvis vara relevant för att se hur artiklarna faktiskt påverkar den allmänna opinionen om internationella kvinnodagen. Retorik ser till kommunikation med *övertygande* och *påverkan* som centrala perspektiv.¹³ En erfarenhet från strategisk kommunikation som kan vara användbar är en grundlig förståelse för hur mediala narrativ producerar och reproducerar verkligheten, samt hur de bildar opinion och formar samhällets normer.¹⁴

Slutligen finns det i genusteoretiska analyser skäl att diskutera analytikernas identitet och personliga förståelsehorisont, för att göra undersökningens förutsättningar så transparenta som möjligt och för att erkänna den betydelse som det personliga har för tolkningen.¹⁵ Vad spelar det för roll att vi som skriver den här uppsatsen är vita män med medelklassbakgrund? Rimligtvis gör det att vår syn på materialet kommer att färgas av de livserfarenheter vi bär med oss. Till exempel saknar vi i viss mån en fysisk och psykisk erfarenhet av vad ett patriarkalt förtryck innebär. Däremot kan en av skribenterna till uppsatsen analysera materialet utifrån en identitet utanför heteronormen och som vi senare ska resonera om är sexualitet en viktig del av genusteori. Vi är ödmjuka inför att vår tolkningsposition innebär både begränsningar och möjligheter men tror att en tidig medvetenhet om dessa är ett första steg till en analys som ändå förmår besvara uppsatsens syfte.

1.1 Syfte och frågeställningar

Undersökningen syftar till att ta reda på hur gruppen kvinnor konstrueras i det mediala narrativet om internationella kvinnodagen 2014 och 2023, utifrån tidningen *Aftonbladet*. Med

---

¹³ Lindqvist, Janne, *Klassisk retorik för vår tid*, 2., rev. uppl., (Lund: Studentlitteratur, 2016), s. 9.

¹⁴ R., Hague, M., Harrop, & J, McCormick, *Comparative government and politics, an introduction* [Elektronisk resurs], 10 uppl., Palgrave, 2016, s. 234.

¹⁵ Miller, Nancy K., *Getting personal: feminist occasions and other autobiographical acts*, (London: Routledge, 1991), s. 1–24.

uppsatsen vill vi nyansera förståelsen för vilka som omfattas av subjektrollen när jämställdhetsfrågor behandlas i medier och genom det kritiska perspektivet stimulera till fler synvinklar utifrån vilka kommande internationella kvinnodagar kan bevakas. Genom att undersöka både 2014 och 2023 vill vi dessutom se hur det mediala narrativet har förändrats under perioden. För att åstadkomma det ska vi besvara följande frågeställningar:

- Vilka narrativ om internationella kvinnodagen framträder i *Aftonbladet* den åttonde mars 2014 respektive 2023?
- Hur konstrueras gruppen kvinnor enligt dessa narrativ?
- Vilka skillnader och likheter finns mellan de mediala narrativen om internationella kvinnodagen 2014 och 2023?

2. Tidigare forskning

I vetenskapliga sammanhang verkar intresset för åttonde mars vara begränsat. Varken i svensk- eller engelskspråkig kontext hittar vi forskning som handlar om eller berör internationella kvinnodagen. Den forskning som finns undersöker dagens ursprung och dessa källor hänvisar vi till i inledningen. Bristen på vetenskapligt intresse kanske beror på att genusfrågor förstås kan undersökas utifrån en rad perspektiv under årets alla dagar, inte bara den åttonde mars. Den här uppsatsen använder sig av internationella kvinnodagen som just ett utsnitt för att tydligare kunna undersöka hur jämställdhetsfrågor porträtteras i medier. Därför kommer vi i det här kapitlet att ägna en mer övergripande uppmärksamhet åt genusperspektiv inom medieforskning.

Enligt Linda Fagerström och Maria Nilson är granskningen av medier en viktig del av feministisk teoribildning och något som blev vanligare under andra vågens kvinnorörelse på 1960-talet. Genusperspektiv i medieforskning kan handla om att undersöka kvinnlig och manlig representation i medier, såväl som maktstrukturer på arbetsplatser, som mediernas bidragande till genusstereotyper.¹⁶ Vi rör oss framför allt kring den sistnämnda frågan i vår ambition att undersöka hur gruppen kvinnor konstrueras under internationella kvinnodagen. Därför ska vi nu ge en vetenskaplig kontext på området för att visa vilken grund den här studien står på.

Ett sådant exempel är medieforskaren David Gauntlett, som bland annat undersöker damtidningar. Gauntlett menar att damtidningar i stor utsträckning handlar om att definiera vad det innebär att vara kvinna. Han konstaterar att vanliga teman är kändisskvaller, smink och kläder, men också historier från ”det verkliga livet”. Dessa visar sig ofta vara hemska berättelser om våldtäkt, mord, incest och så vidare.¹⁷

Ett annat vanligt tema i damtidningar är sex och relationer, enligt Gauntlett. Det är vanligt att både kvinnliga och manliga kroppar objektifieras och sexualiseras i damtidningarna. Läsaren tipsas också om hur hen får ett bättre sexliv. Damtidningar har kritiserats för att representera en smal syn på sex som något som bara angår heterosexuella, men vissa menar också att tidningarna väljer ett feministiskt narrativ där kvinnor själva ges en aktiv roll i utforskandet av sin sexualitet.¹⁸

Gauntletts slutsatser skiljer sig till viss del från den här uppsatsens valda inriktning, bland annat eftersom han undersöker damtidningar, medan vi analyserar en kvällstidning. Samtidigt

---

¹⁶ Linda Fagerström & Maria Nilson *Genus, medier och masskultur*, (Gleerup, Malmö, 2008), s. 40.

¹⁷ Gauntlett 2008, s. 195–196.

¹⁸ Gauntlett 2008, s. 197–199.

ger hans resultat en inblick i vanliga teman som generellt förekommer vid kvinnlig representation i medier. Dessa ser vi som en utgångspunkt som vår analys kan ta avstamp i.

Ett ytterligare exempel på forskning om mediers roll i konstruktionen av genus, dessutom i en svensk kontext, är Jarlbros studie av kvinnliga och manliga politiker. Hon väljer ett annat perspektiv än Gauntlett genom att jämföra hur kvinnliga och manliga politiker behandlas i medier. Jarlbro konstaterar att kvinnor och män får olika intervjufrågor. Medan männens politik står i fokus tenderar kvinnornas utseende och privatliv få större utrymme. Dessutom är det vanligt att kvinnliga politiker benämns med endast förnamn, medan manliga politiker oftare förknippas med sitt efternamn. Tendensen kan enligt Jarlbro ses som ett medialt maktutövande, som sänker kvinnliga politikernas legitimitet.¹⁹

Jarlbro problematiserar också den så kallade ”spegelteorin”, som säger att mediernas uppgift är att neutralt spegla samhället som det är. Hon menar att teorin används som ett svepskäl för att förklara att män förekommer oftare i medier. När kvinnor väl förekommer är beskrivningen sällan neutral, utan färgas ofta av ironi, skämt och detaljer ur privatlivet.²⁰ Jarlbros slutsatser ger vår studie ytterligare grund att stå på. Samtidigt avstår Jarlbro till viss del från att, åtminstone i det här fallet, ifrågasätta den binära uppdelningen mellan män och kvinnor och går därmed miste om genusteoretiska insikter kring konstruktionen av kvinnor i medier. På den punkten menar vi att vår undersökning utgör ett bidrag som kompletterar den befintliga forskningen.

I kontrast mot Jarlbro fäster Hillevi Ganetz vikt vid hur heteronormen bidrar till att skapa en maskuliniserad respektive feminiserad diskurs i en studie om talang-realities i svensk television. Ganetz resonerar bland annat kring hur dokusåpan *Fame Factory* konstruerar en hegemonisk maskulinitet inom populärmusik. I sin forskning visar Ganetz också hur stereotypa föreställningar om manlig och kvinnlig sexualitet styrde på vilket sätt dokusåpans deltagare karaktäriserades i programmet.²¹ Vår undersökning ämnar bygga vidare på Ganetz analys av hur en maskuliniserad diskurs kan konstrueras och i förlängningen påverka den mediala bilden av kvinnor. Med vårt intresse för tryckt journalistik i *Aftonbladet* skiljer vi oss dock från Ganetz fokus på talang-reality.

Genusvetaren Margaret Gallagher redogör för några av konsekvenserna när genusperspektiv medieras. Hon menar att en feministisk diskurs har införlivats i medierna men

---

¹⁹ Jarlbro 2013, s. 56–63.

²⁰ Jarlbro 2013, s. 47–56.

²¹ Hillevi Ganetz, ”Musik maskulinitet och rädslan för flickor”, i *Mediers känsla för kön: feministisk medieforskning*, red. Anja Hirdman & Madeleine Kleberg, (Göteborg, Nordicom, 2015), s. 139–153.

att det är en neoliberal jämställdhetssyn som dominerar, där personlig frigörelse genom egna prestationer står i fokus. Kritiska genusperspektiv tenderar att omformuleras till individualism och kapitalism när de medieras, konstaterar Gallagher.²² Det är en idé som kan få konsekvenser för den här uppsatsens analytiska del eftersom den väcker frågor om hur internationella kvinnodagen förändras när den omvandlas från feministisk kampdag till redaktionell text.

---

²² Margaret Gallagher, "Media and the representation of gender", i *The Routledge companion to media and gender*, red. Cynthia Carter, Linda Steiner & Lisa McLaughlin (London: Routledge, 2014), s. 26–27.

3. Teori

Den här uppsatsen använder ett genusperspektiv för att analysera texter från åttonde mars 2014 och 2023. För att göra det behöver vi precisera vad genus betyder och vilken betydelse vi ansluter oss till. Vi ska också närmare resonera kring begreppen performativitet och queer. Dessa kommer att vara de teoretiska verktyg som kompletterar den narrativa analysen.

Fagerström och Nilson skriver att begreppet genus används för att betona en syn på kön som kulturellt och socialt konstruerat. De menar att genusteoretiska synsätt ser samhälleliga faktorer som viktigare än biologi för att avgöra vad vi betraktar som maskulint och feminint. Ur ett genusvetenskapligt perspektiv förstås bristande jämställdhet som en könsmaktsordning som angår alla delar av samhället. Därför kan genus användas för att belysa strukturella maktförhållanden och för att problematisera binära uppdelningar.²³ Det passar i sin tur väl för den här uppsatsens syfte, som är att ta reda på hur gruppen kvinnor konstrueras i det mediala narrativet om internationella kvinnodagen.

3.1 Performativitet

Inom genusteori finns olika inriktningar och för att avgränsa den här uppsatsen fokuserar vi på begreppet *performativitet*. Det introducerades av retorikprofessorn Judith Butler och är ett centralt begrepp för att förstå synen på kön som kulturellt konstruerat.²⁴ Butler är enligt bland andra Gauntlett svårläst och vi kommer därför att luta oss mot just Gauntletts och andra teoretikers förståelse av Butler.²⁵ Skälet till det är att den här uppsatsen inte har teoriutvecklande ambitioner, utan primärt ser till teorin som funktionell för analysen. Vi väljer Gauntletts tolkning eftersom han ger en introduktion till genusperspektiv i medieforskning, vilket går hand i hand med den här uppsatsens valda inriktning.

Med performativitet avser Butler, enligt Gauntlett, förklara hur genus är något som *görs* snarare än *är*. Genus består av beteende och är därför föränderligt. Med en syn på genus som socialt konstruerat ifrågasätter Butler dessutom den binära uppdelningen i kategorierna man och kvinna. Gauntlett skriver att medier bidrar till att befästa normer kring genus genom att lyfta fram viss maskulinitet och femininitet som önskvärd.²⁶ Därmed ser vi performativitet som ett användbart begrepp för att synliggöra mediernas konstruktion av gruppen kvinnor under

---

²³ Fagerström & Nilson 2008, s. 7.

²⁴ Judith Butler, *Gender trouble: feminism and the subversion of identity*, Routledge, New York, 2006[1999].

²⁵ Gauntlett 2008, s. 145–163.

²⁶ Gauntlett 2008, s. 151.

internationella kvinnodagen. Det performativa synsättet kan hjälpa oss att undersöka vilka beteenden kring manligt och kvinnligt som framträder i det mediala narrativet.

Bakgrunden till Butlers argumentation kan enligt Ann-Sofie Lönngren förstås genom Jacques Derridas kritik av strukturalismen. Derrida ifrågasätter existensen av en allmängiltig sanning som något beständigt och föreslår i stället att språk består av uttryck som refererar till andra uttryck.²⁷ Det är den poststrukturalistiska teorin som Butler utgår från när hon föreslår att genus, precis som språk, inte är relaterat till en slags allmän sanning på det sättet som den tidigare feministiska diskursen såg på kön. Med grund i det antagandet resonerar hon om ett genussystem som struktureras av samhällets normer och inom vilket vi testar olika uttryck och identiteter. Det är utifrån detta resonemang som Butler visar att genus *görs*.²⁸

Samtidigt betonar Butler performativitetens emanciperande potential som innebär att det inom genussystemet går att kopiera ”fel” beteenden för att därmed synliggöra den konstruerande aspekten. Ett exempel på det är dragshows, där artisterna vänder upp och ner på normer kring genus. Brottet mot förväntningarna innebär att göra motstånd mot själva genussystemet.²⁹ Den poststrukturalistiska bakgrunden till Butlers argumentation kommer till nytta för vår analys på så sätt att vi kan resonera kring just genussystemet och på vilket sätt det påverkar hur kvinnor konstrueras i det mediala narrativet.

Ett begrepp som hänger samman med performativitet är det som Butler kallar för *den heterosexuella matrisen*. Fanny Ambjörnsson konstaterar att begreppet kan förstås som att ”kategorierna man och kvinna enbart existerar inom en heterosexuell förståelseram”. Den heterosexuella matrisen är ett system som kategoriserar genus och sexualitet och som i förlängningen konstruerar bilden av en ”riktig kvinna”. På så sätt visar Butler att en analys som bygger på genusteori också behöver ta hänsyn till sexualitet.³⁰ Därför kommer sexualitet också att vara en aspekt att beakta i vår analys.

3.2 Queer

Även begreppet *queer* kommer att användas som ett teoretiskt verktyg i analysen. Ambjörnsson konstaterar att queer, beroende på vem man frågar, kan vara såväl ett adjektiv i betydelsen *konstig*, som en vetenskaplig teori, som ett paraplybegrepp för hbtq-personer, som en typ av

---

²⁷ Ann-Sofie Lönngren, i *Retorisk kritik: teori och metod i retorisk analys*, red. Jon Viklund, Patrik Mehrens & Otto Fischer, (Ödåkra: Retorikförlaget, 2014), s. 262–263.

²⁸ Lönngren 2014, s. 263–264.

²⁹ Lönngren 2014, s. 264.

³⁰ Fanny Ambjörnsson, *Vad är queer?*, 2. utg., (Natur & kultur, Stockholm, 2016), s. 94–95.

aktivism, som en synonym för mångfald och så vidare. Alla dessa definitioner ryms inom Ambjörnssons förslag: att queer betyder *något som bryter mot normen*. Samtidigt varnar hon för att definiera begreppet alltför tydligt. Dess förmåga att ifrågasätta det etablerade bygger på att begreppet i sig är rörligt och levande.³¹

Som ett teoretiskt begrepp menar Ambjörnsson att queer fokuserar på förhållandet mellan det normala och det avvikande, i fråga om genus och sexualitet. Queer ”bör förstås som ett antal olika perspektiv på kultur, samhälle och identitet”, skriver hon. Begreppet queer ställer frågor om hur uppdelningen mellan normalitet och avvikande upprätthålls och hur vi påverkas av den.³² Det är i den betydelsen vi kommer att tillämpa begreppet.

Hur går det då till när *queer* används i en analys? Ambjörnsson föreslår att analytikern kan anlägga ett queer-perspektiv för att ”avtäckta historiska och kulturella normer kring kroppar och beteenden”. På så sätt undersöks både det som betraktas som avvikande och som normalt.³³ Det kan också handla om att synliggöra vilka stereotyper som används i exempelvis medier för att patologisera den som uppfattas som avvikande. Genom stereotyper kan analysen undersöka hur förtryck skapas och upprätthålls.³⁴

I vår studie erbjuder begreppet ett verktyg för att diskutera normerna och värderingarna i det mediala narrativet. Med ett queerperspektiv kommer vi att kunna resonera kring vad de teman som framträder i den narratologiska analysen säger om mediebilderna av gruppen kvinnor. Dessutom kan queerteorins flexibilitet och ovilja att låta sig entydigt definieras vara användbar för att låta även vår analys utmynna i olika tolkningar och ett diskuterande förhållningssätt.

Som ett tillägg till Ambjörnssons queerteori har vi utgått från den syn på *skam* som en central känsla för att förstå queer som Eve Sedgwick Kosofsky redogör för. Hon skriver om *queer performativity* och menar att en viktig del av hur queer identitet skapas har sin grund i känslan av skam. Bland annat eftersom queera identiteter ofta har varit skambelagda och inte minst föremål för en inåtvänd skam som är djupt rotad. Som ett sätt att förstå konstruktionen av genus och sexualitet kan det därför vara effektivt att analysera hur skam uttrycks och ”görs” i den kontext vi undersöker.³⁵

För att sammanfatta teoriavsnittet vill vi klargöra på vilket sätt teorin hänger samman med undersökningens syfte. Med ett performativt perspektiv kommer den här uppsatsen intressera

---

³¹ Ambjörnsson 2016, s. 13–17.

³² Ambjörnsson 2016, s. 47.

³³ Ambjörnsson 2016, s. 109–110.

³⁴ Ambjörnsson 2016, s. 64.

³⁵ Eve Sedgwick Kosofsky *Touching feeling: affect, pedagogy, performativity*, (Duke University Press, Durham, 2003).

sig för hur kvinnor konstrueras i *Aftonbladet* den åttonde mars 2014 och 2023. En vägledande fråga är: Vilka beteenden kring genus och sexualitet framhölls i medier under internationella kvinnodagen? På så sätt kan vi ta reda på hur rapporteringen bidrar till att konstruera kvinnor som grupp. Med hjälp av begreppet queer kan vi se om rapporteringen upprätthåller en distinktion mellan det normala och det avvikande och på vilket sätt det i så fall sker.

4. Metod

Vår undersökning syftar till att utforska hur det mediala narrativet konstruerar gruppen kvinnor under internationella kvinnodagen. Vi använder kvalitativ forskningsmetod för att göra det. Kvalitativa perspektiv handlar om att undersöka innebörder och meningar, snarare än numerära förhållanden. Genom ett begränsat urval analyseras detaljerat material för att besvara studiens forskningsfrågor. Således ger kvalitativ metod en smal men tydlig bild av ett fenomen.³⁶ Därför tycker vi att ett kvalitativt angreppssätt passar för att fördjupa kunskapen om internationella kvinnodagen som medialt fenomen.

Något som hör nära samman med kvalitativa studier är *tolkning*. Kvalitativ forskning utgår från etablerade teorier men erkänner också betydelsen av det subjektiva. Tolkningarna syftar till att bidra till förståelsen av ett fenomen i sin helhet. För att underbygga tolkningarna krävs ett argumenterande förhållningssätt i analysen.³⁷

För att konkretisera den kvalitativa ansatsen väljer vi att analysera materialet utifrån en narratologisk metod. Vi ska redogöra för skälen till det men vill först diskutera en av de tre modeller som narratologi ofta utgår från: hermeneutik, strukturalism och dekonstruktion.³⁸ Vi väljer ett hermeneutiskt förhållningssätt. I korthet innebär hermeneutik "allmän tolkningslära" och skiljer sig från det naturvetenskapliga synsättet om att vetenskap ska söka konkreta och objektiva sanningar. Enligt hermeneutiken är analytikern inte en passiv observatör, vilket innebär att en subjektivt färgad tolkning är oundviklig.³⁹ Analytikern möter alltså materialet utifrån sin förståelsehorisont och tolkningen blir beroende av denna.⁴⁰

Vi lutar oss mot Anna Johanssons modell för narratologisk analys och ett skäl till det är att vi uppfattar den som användarvänlig. Johansson skriver att berättelser kan användas av människor för att skapa en uppfattning om en händelse.⁴¹ Därför anser vi att mediala narrativ om internationella kvinnodagen kan påverka samhällssynen på konstruktionen av gruppen kvinnor. Vi tycker således att narratologi är ett metodval som passar för uppsatsens syfte. Narrativ analys handlar bland annat om att undersöka hur texten kan förstås som en berättelse med teman, karaktärer och intriger.⁴² Johansson formulerar ett antal frågor som en utgångspunkt

---

³⁶ Johan Alvehus, *Skriva uppsats med kvalitativ metod: En handbok*. 3. uppl. (Stockholm: Liber, 2023), s. 20.

³⁷ Alvehus 2023, s.22.

³⁸ Anna Johansson, *Narrativ teori och metod*. 1. uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2005), s. 22.

³⁹ Sten Andersson, *Om positivism och hermeneutik*. 1. uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2014), s. 17–18.

⁴⁰ Hans-Georg Gadamer, *Sanning och metod: i urval*, Daidalos, Göteborg, 1997.

⁴¹ Johansson 2005, s. 22.

⁴² Johansson 2005, s. 131–132.

för den som gör en narrativ textanalys.⁴³ Vi har modifierat frågorna något, så att de passar bättre med studiens syfte.

- Vilken är berättelsens poäng och varför berättas den?
- Vilka är karaktärerna? Vem är protagonist respektive antagonist? Och hur ser relationerna mellan dem ut?
- Vilken är berättelsens handling och vilka händelser är det som skildras?
- Vad är kontexten? Var inträffar situationerna som utspelas i berättelsen?
- Vilka är berättelsens genomgående teman?

Protagonist respektive antagonist definierar Johansson som huvudkaraktärer med motsatta mål i berättelsen. Protagonisten är ”hjälten” och antagonisten är ”boven”. Med de *teman* som analysens sista fråga undersöker menas de idéer och värderingar som framträder i berättelsen. Tema skiljer sig från berättelsens poäng, som den första frågan handlar om. Poängen kan definieras som skälet till att berättelsen berättas och är det som handlingen leder fram till.⁴⁴

Roland Barthes betonar vikten av kontext och berättarperspektiv i narrativet, vilket vi har valt att inkludera som aspekter även i vår analys. Han menar att tolkningen av narrativet beror på kulturella omständigheter och visar med franska och sovjetiska exempel på hur avsändarens och mottagarens gemensamma förståelsegrund påverkar vilka underliggande teman narrativet förmedlar. Dessa teman, visar Barthes, framgår av både innehållet och kontexten inom vilken en text presenteras.⁴⁵ Således ämnar studien ta hänsyn till exempelvis textlängder, disposition och andra faktorer som bidrar till att skapa det mediala narrativet. Däremot väljer vi av utrymmesskäl att bortse från tidningens bildmaterial. En nackdel med det är att vi inte analyserar det mediala narrativet i sin helhet men som Johansson påvisar är narratologi en metod som framför allt rör textuellt material.⁴⁶

Vi är också medvetna om att vi inte kommer att kunna analysera läsarnas uppfattning av vårt utvalda material. Läsarna kommer från olika socioekonomiska bakgrunder och bär på olika erfarenheter som vi inte vet någonting om. Precis som vi har de unika perspektiv som färgar deras tolkningar av materialet. Med det sagt har vi med metodvalet och teorin försökt bygga en undersökning som tar hänsyn till och kan förhålla sig öppen inför just sådana skillnader.

---

⁴³ Johansson 2005, s. 286.

⁴⁴ Johansson 2005, s. 133–134.

⁴⁵ Roland Barthes, *The Semiotic Challenge*. 1. uppl. (Oxford: Basil Blackwell, 1988), s. 222–223.

⁴⁶ Johansson 2005, s. 147–157.

5. Material

I det följande avsnittet ska vi redogöra för det urval som ligger till grund för uppsatsens material. Undersökningen ska totalt analysera elva texter i *Aftonbladets* tryckta upplaga från den åttonde mars 2014 och 2023. Sju av texterna är från 2014 och fyra från 2023. Materialet hämtas från hemsidan *Svenska dagstidningar* som drivs av Kungliga biblioteket i Stockholm. Tjänsten har till ändamål att samla allt material från svenska dags- och kvällstidningar, samt tidskrifter och magasin som har publicerats från 1645 och framåt.⁴⁷

En sökning i databasen med orden *internationella kvinnodagen* visar att rapporteringen kring den åttonde mars ökade markant år 2014. Åren 1970 till 2012 är sökträffarna mellan 50 och 200 per år. 2013 ger sökorden 712 träffar. 2014 är träffarna så många som 3268 och den noteringen är fortfarande den högsta enligt sökningen. Under de senaste åren har sökträffarna minskat och 2023 ger sökorden 1381 träffar, alltså mindre än hälften jämfört med 2014.⁴⁸ Uppsatsen gör dock inga kvantitativa anspråk och sökningen är endast en indikation på hur omskriven internationella kvinnodagen har varit. Vi gjorde sökningen genom att använda sökorden ”internationella kvinnodagen” och filtrerade efterhand resultaten så att de visade antalet träffar i *Aftonbladet*, 2014 och 2023.

2014 verkar alltså vara ett signifikativt år för hur det mediala narrativet om internationella kvinnodagen formas och det tycker vi gör tidpunkten analytiskt intressant. Med det menar vi att internationella kvinnodagen 2014 är värd att undersöka helt enkelt för att den verkar vara omskriven och omdiskuterad. Vår ambition är inte att ta reda på *varför* rapporteringen om internationella kvinnodagen tycks öka 2014. Vi kan spekulera i att det var ett så kallat *supervalår*, vilket innebär att de svenska väljarna röstade både i ett EU-val och ett nationellt val. Feministiskt Initiativ kom in i Europaparlamentet med 5,49 procent av rösterna.⁴⁹ Dessutom fördes flera uppmärksammade debatter som handlade om jämställdhetsfrågor, till exempel när Margot Wallström deklarerade att hon som ny utrikesminister ville föra en feministisk utrikespolitik.⁵⁰

---

⁴⁷ Kungliga biblioteket, *Svenska dagstidningar - frågor och svar*, Svenska dagstidningar.

<https://feedback.blogg.kb.se/forums/topic/kort-om-databasens-innehall/> (hämtad 2023-10-16).

⁴⁸ Kungliga biblioteket, *Svenska dagstidningar*, <https://tidningar.kb.se/?q=internationella%20kvinnodagen>, (hämtad 2023-10-15).

⁴⁹ Valmyndigheten, *Valåret 2014*, <https://www.val.se/valresultat/europaparlamentet/2014/valresultat.html>, (hämtad 2023-10-15).

⁵⁰ Konflikt – Sveriges Radio, *Vad är feministisk utrikespolitik?* radioprogram, (Stockholm: Sveriges Radio, 2014).

Anledningen till att vi också väljer att analysera texter från 2023 är att vi vill kunna jämföra hur det mediala narrativet har förändrats och få en samtidsrelevans i undersökningen. Kombinationen av material från 2014 och 2023 tror vi kan ge en relativt heltäckande bild av vad det mediala narrativet om internationella kvinnodagen består av men också hur det har utvecklats.

I det följande ska vi motivera ytterligare avgränsningar av materialet. När man arbetar kvalitativt med text tillkommer utmaningar som att ord kan tolkas på flera olika sätt beroende på kontexten.⁵¹ Genom att organisera materialet efter tema kan vi reducera mängden text som sedermera ska analyseras. Reduceringen görs genom att systematisera materialet och fatta beslut kring vilken empiri som ska analyseras och varför. Det som inte är relevant för uppsatsens syfte sållas bort.⁵²

Undersökningens material består av artiklar från kvällstidningen *Aftonbladet*. En viktig anledning bakom beslutet att endast välja en tidning i stället för flera är att det blir enklare att analysera materialet kvalitativt. Varje redaktion har olika organisationskulturer, arbetssätt, målgrupp och så vidare. Genom att bara analysera *Aftonbladets* artiklar från det valda datumet behöver vi inte ta hänsyn till skillnader mellan olika redaktioner.

Vi ville undersöka kvällspress, bland annat eftersom flera av de uppsatser vi hänvisade till i inledningen analyserade morgontidningar. År 2014 hade kvällstidningen *Aftonbladet* en upplaga på 166 000 och var därmed en av Sveriges största tidningar.⁵³ Den stora spridningen i kombination med tidningens rikstäckande nyhetsbevakning gör att vi anser att *Aftonbladet* utgör ett rimligt material för att undersöka det mediala narrativet. Därmed inte sagt att exempelvis lokalpress är ointressant eller för liten i sammanhanget men som tidigare nämnt avgränsar vi oss till endast en tidning till förmån för uppsatsens analytiska spets.

Vi väljer också att bara analysera artiklar som är publicerade just den åttonde mars. Ett alternativ hade varit att undersöka alla texter som innehöll sökordet *Internationella kvinnodagen*, oavsett publiceringsdatum.⁵⁴ Utifrån vår tolkning är dock texterna från den åttonde mars representativa för det mediala narrativet och tillräckligt många för att ge en analytisk grund. Vi kan också nämna att vi väljer att undersöka den tryckta upplagan av

---

⁵¹ Matthew Miles & Michael Huberman, *Qualitative data analysis. A sourcebook of new methods*. 1. uppl. (New York: SAGE Publications, 1984), s. 54.

⁵² Johannessen, Tufte & Christoffersen, 2019, s. 152–153.

⁵³ Tidningsutgivarna, *Svenska Mediehus 2015/2016*, (Stockholm: Tidningsutgivarna, 2016), https://dagspress.se/wp-content/uploads/2017/11/SvenskDagspress2015_2016_webb.pdf

⁵⁴ Kungliga biblioteket, *Svenska dagstidningar*.

Aftonbladet och inte hemsidan. Det gör vi för att enkelt kunna se tidningen som en helhet och för att resonera kring sådant som artiklarnas placering på tidningssidan.

Den åttonde mars 2014 publicerade *Aftonbladet* åtta texter som direkt omnämner internationella kvinnodagen. Utöver dessa finns ett femtontal texter i tidningen av olika slag (opinionstexter, nyhetsartiklar, krönikor och så vidare) som i någon mån handlar om jämställdhetsfrågor eller genus. Vidare innehåller upplagan en ännu större mängd texter där intervjupersonerna är kvinnliga. Det kan också argumenteras för att samtliga texter i tidningen berör internationella kvinnodagen, bara genom att de är publicerade den åttonde mars.

Samma datum 2023 finns sökordet *internationella kvinnodagen* med tre gånger i Aftonbladet, alltså betydligt färre än 2014. Antalet texter som berör internationella kvinnodagen är också färre och de större statistiska genomgångar om jämställdhet som finns med 2014 har ingen motsvarighet 2023. Tidningen från 2023 är dessutom kortare än den från 2014.

För att ytterligare avgränsa det material som har att göra med internationella kvinnodagen i tidningen har vi gjort ett urval även bland texterna i *Aftonbladet* den åttonde mars. I selekteringen har vi utgått från uppsatsens syfte, som ju är att se hur kvinnor konstrueras i det mediala narrativet, och de utvalda texterna utmärker sig genom att på olika sätt beröra just den frågan. Det kan handla om att de diskuterar kvinnligt och manligt eller om att de kommenterar jämställdhetsfrågor på olika sätt. Dessutom har vi valt artiklar där vi anser att teorin är användbar, samt där artiklarna kan besvara de analysfrågor som står formulerade i metodavsnittet. Anledningen till att vi väljer sju texter från 2014 och fyra från 2023 är att internationella kvinnodagen är mer omskriven 2014. Underlaget för urvalet är helt enkelt större. Dessutom är två av texterna i materialet från 2014 mycket korta medan texterna från 2023 är längre.

Genom att begränsa materialet till en tidning och till några få utvalda artiklar är det möjligt för oss att analysera flera olika journalistiska genrer och områden. Vi ser det som en styrka eftersom det mediala narrativet kan förmedlas via tidningens samtliga delar och inte bara nyhetssidorna. Det utvalda materialet består av fyra nyhetsartiklar, två ledartexter, två krönikor, en kort kolumn och en politisk kommentar och finns att läsa som bilagor i uppsatsens slut. Texterna är hämtade från såväl tidningens inledande nyhetsdel, som från sport- och nöjessidorna. Således utgör materialet en bred representation av texter från de aktuella upplagorna.

Det relativt stora utrymmet för opinionsjournalistik i undersökningen reflekterar förekomsten av texter som berör internationella kvinnodagen i urvalets underlag. Ur komparativ synpunkt har vi försökt se till så att materialet från 2014 och 2023 är av liknande

journalistiska texttyper så att det ska vara jämförbart. Dock är ingen av texterna från 2023 en krönika, vilket beror på att det inte fanns några krönikor som berörde internationella kvinnodagen i den upplagan.

Sammanfattningsvis har vi gjort en snäv avgränsning genom att begränsa materialet till endast en tidning och en dag, under två olika år. Det gör att materialets representation av det mediala narrativet bör betraktas som ett enskilt exempel, snarare än en heltäckande genomgång. Samtidigt tror vi att den medvetna selekteringen gör att vi i kvalitativt hänseende kommer att kunna göra en nyanserad analys som väl motsvarar undersökningens syfte.

6. Analys

Analysavsnittet är disponerat så att vi börjar med artiklarna från 2014, följt av de från 2023. Artiklarna analyseras i den ordning de publicerades. Dessförinnan kommenterar vi kort tidningsupplagans helhetsintryck. Analysen avslutas sedan med en sammanfattning som samlar undersökningens viktigaste slutsatser.

6.1 2014

Vi kan genom en grundläggande genomläsning konstatera att internationella kvinnodagen ser ut att ha gjort ett avtryck på tidningens innehåll. Löpsedelns domineras visserligen av rubriken ”Äntligen – här kommer supersol och värme” men i tidningens olika delar handlar många av artiklarna om jämställdhetsfrågor och vi noterar exempelvis att samtliga artiklar på sportsidorna handlar om damidrott. Nöjessidorna domineras av kvällens final i Melodifestivalen som, lämpligt nog, förväntas bli en kamp mellan tre kvinnliga artister. Utan att helt lämna kontextens betydelse ska vi nu dock fokusera på de utvalda artiklarna.

I början av *Aftonbladets* nummer från den 8 mars 2014 finns ledartexterna. Ledarskribenterna följer kvällstidningens politiska hållning, som är oberoende socialdemokratisk.⁵⁵ Båda ledartexterna handlar om internationella kvinnodagen. Den som vi analyserar har rubriken “Kvinnodagen är ännu giftig på högerkanten” och är skriven av Fredrik Virtanen.

Utifrån Johanssons analysfrågor kan vi identifiera ett narrativ. Först och främst kan handlingen tolkas som att internationella kvinnodagen är, och har varit, en motreaktion mot den politiska högern enligt Virtanen. Han skriver bland annat om hur internationella kvinnodagen etablerades av vänsterorienterade kvinnor som fick mer makt efter högerextremismens fall under efterkrigsåren. Således kan rollerna protagonist och antagonist i narrativet tilldelas den politiska vänstern respektive högern. Dessutom kan textens historiska perspektiv bidra till en bild av ägarskap hos den politiska vänstern. I sin slutkläm etablerar Virtanen denna tolkning då han påstår att den politiska högern, framför allt den alternativa högern, än idag inte är mån om kvinnors rättigheter på samma sätt som den politiska vänstern.

Narrativet i Virtanens text kan också tolkas utifrån ett queerteoretiskt perspektiv. Genom att högern är antagonist i narrativet gör Virtanen ingen avgränsning kring kön när han delar upp sidor i kampen för ett jämställt samhälle. Således skapar narrativet ingen bild av *män mot*

---

⁵⁵ Aftonbladet, *Ledare*, u.å., <https://www.aftonbladet.se/ledare> (hämtad 2023-11-03).

kvinnor, utan snarare en bild av *högern mot vänstern*. I Virtanens narrativ är alltså jämställdhet en politisk fråga som inte i första hand handlar om könstillhörighet.

Med avstamp i det historiska perspektivet målas också ett annat narrativ upp, nämligen att jämställdhet är en långsamt pågående kamp mot makten. Virtanen skriver: ”Kvinnors rättigheter är inget som det patriarkala etablissemanget givmilt skänkt bort. Varje steg, varje framgång, har skett i strid.” I det här fallet är narrativets antagonist ett patriarkalt etablissemang och protagonisten en reformivrande motståndare. Kamp-metaforen skapar ett narrativ som indikerar en motsättning och en konflikt.

Den relativt korta artikeln med rubriken “Ett jämställt samhälle tillsammans” består av en intervju som skribenten Rebecca Haimi har gjort med radioprofilen Annika Lantz. I intervjun uttrycker Lantz att medier måste bli bättre på att involvera män i den feministiska diskursen. Med anledning av det har *Aftonbladet* gjort en enkätspalt, i anslutning till artikeln, där kända svenska män får frågan om vem deras kvinnliga förebild är. Artikeln i kombination med enkäten skapar en tematik om att både män och kvinnor vinner på att det är jämställt i samhället.

För att reda ut vem som är protagonist respektive antagonist i narrativet skulle man kunna föra resonemanget att Lantz agerar som protagonist, då hon uppmanar journalisten att göra en enkätundersökning. Däremot är det svårare att bestämma vem som är antagonist. Ett sätt att tolka narrativet är att antagonisten är abstrakt, liksom i Virtanens text. Den kan till exempel förstås som att patriarkala strukturer är vad som står i vägen för ett jämställt samhälle, med tanke på att artikeln belyser mäns roll i kampen för jämställdhet. Samtidigt kan gruppen män som inte engagerar sig feministiskt också tolkas som en slags antagonist, eftersom de genom att avstå från diskursen indirekt väljer att reproducera strukturen. En bakgrund till den slutsatsen är att Lantz säger ”männen måste engagera sig” och hon syftar då på jämställdhetsfrågor.

Ur performativ synvinkel är den tillhörande enkätundersökningen där kända män väljer en kvinnlig förebild intressant eftersom den visar vilka beteenden och egenskaper kring kön som är önskvärda enligt det mediala narrativet i *Aftonbladet*. Det sker genom att kändisarna får motivera sitt val av förebild med ett par meningar var. Totalt består den av 24 enkätsvar som sträcker sig över ett uppslag och de manliga kändisarna väljer förebilder som Lady Gaga, Angela Merkel och Selma Lagerlöf.

I den korta motiveringen av valen framkommer inga tydliga mönster kring vilka egenskaper och beteenden som lyfts fram. Hos vissa är det karaktärsdrag som exempelvis Rosa Parks mod, Charlotte Kallas envishet och Astrid Lindgrens starka vilja. Hos andra är det prestationer eller förmågor, som Aretha Franklins sångröst, Simone de Beauvoirs vassa penna och kollektivet Femtastics arbete för att upplysa om samtycke och sexuellt våld. I några svar

associeras förebilderna med egenskaper som brukar ses som stereotypa kvinnliga. Till exempel Angelina Jolie som ”verkar vara en bra mamma” och Margot Wallström som har ”bra stil”. Sammantaget indikerar vår analys dock att den rika variationen bland enkätsvaren gör att genus, ur en performativ synvinkel, konstrueras med ett brett och diversifierat underlag.

Samtidigt kan man ur ett mer normkritiskt perspektiv kritisera enkätspalten för att genom sitt fokus på förebilder och positiva exempel konstruera en grupp av kvinnor som bara tillåts vara framgångsrik och uppskattad. Som vi redogjorde för i teoriavsnittet kan queerteori handla om att analysera det som är normativt respektive avvikande. I det här fallet kan man argumentera för att framgång som norm exkluderar de kvinnor som inte tillhör det offentliga rummet eller på annat vis uppfattas som anmärkningsvärda. Med en sådan utgångspunkt framstår det av materialet som att internationella kvinnodagen i själva verket inte omfattar *alla* kvinnor, utan bara de som lyckas och är förebilder.

Ett annat uppslag i tidningen består av en halv sidas grafik och en halv sidas artikel. Rubriken, som sträcker sig över hela uppslaget, lyder *Det går långsamt, förtvivlat långsamt*. Grafiken bygger på en undersökning och visar hur mycket jämställdheten har utvecklats inom olika områden. Några exempel på dessa är andelen kvinnliga landshövdingar och mediechefer, och kvinnors lön jämfört med mäns. Ovanför varje mätare finns kommentaren *bättre, sämre* eller *oförändrat*. Grafiken ligger till grund för artikeln som handlar om att samhället verkar bli mer jämställt men att det går långsamt. Samtidigt understryker skribenten Lena Mellin vikten av att fortsätta sträva mot jämställdhet och att det åtminstone går framåt. Texten kategoriseras som en ”politisk kommentar” och har karaktären av en opinionstext, eftersom Mellin kommer med värderande kommentarer.

Med hjälp av analysfrågorna kan både protagonisten och antagonisten identifieras som kvinnor respektive män. Den slutsatsen når vi eftersom artikeln framställer jämställdhet som en numerär kamp mellan män och kvinnor i olika statistiska frågor. Ur en mer strukturell synvinkel skulle protagonisterna också kunna utgöras av samhällets kollektiva ansträngningar för ett jämställt samhälle, medan patriarkala strukturer är antagonisterna som står i vägen för utveckling och protagonistens slutmål.

Det går dessutom att identifiera ytterligare ett narrativ i texten. Mellin berömmar statliga arbetsgivare, som enligt undersökningen är bättre på att anställa jämställt än den privata sektorn. Således skulle man kunna se protagonisterna och antagonisterna som statliga respektive privata arbetsgivare. På så sätt placerar Mellin frågan i en politisk kontext och det är något som återkommer i det övriga materialet.

Inom narrativen noterar vi också olika teman. I slutet av artikeln skriver Mellin: ”Men det är därför vi har 8 mars. För att påminna oss om att allt går långsamt men oftast i rätt riktning. Och det gäller att kämpa på.” Här betonar hon *kampen* och väljer dessutom ett positivt och framåtblickande synsätt på statistik som annars skulle kunna upplevas som dystert.

I artikeln går det också att läsa in flera kvinnliga egenskaper som i sin tur bidrar till konstruktionen av kvinnor i medier. Mellin skriver att kvinnor har fått det lättare att skaffa höga positioner med rättvisa löner inom statlig sektor, att de tar högskoleexamen i högre utsträckning än män och att kvinnor tar ut mindre av föräldraförsäkringen än tidigare. Samtidigt skriver hon också att kvinnor i högre utsträckning tar ut fler sjukdagar och att de har det svårare att ta plats i näringslivet. Kvinnor som grupp konstrueras här som människor som utsätts för orättvisor i samhället, både i privatlivet och på arbetsmarknaden. Samtidigt ses samma grupp som personer med hög ambitionsnivå och som besitter en vilja för utveckling

Längre in i tidningen, på sidan 14 i Aftonbladets sportsidor, finns kolumnen ”Annas motor”. I spalten från den åttonde mars räknar skribenten Anna Johansson upp viktiga personer inom motorsporten och alla namn på listan är kvinnliga. Varje motorsportsprofil beskrivs med ett par meningar. Ur narratologisk synvinkel kan det konstateras att kolumnen är en berättelse om framgångsrika motorsportare, där samtliga namn på listan är protagonister. Den slutsatsen når vi eftersom kvinnorna beskrivs på ett positivt sätt och framställs som en slags förebilder. Genomgående teman är olika resultatmässiga bedrifter, som till exempel vinster i motorsportstävlingar.

Vid närmare analys framgår dock att de viktiga personerna inom motorsporten inte får stå för sig själva. Fem av tio kvinnor på listan presenteras nämligen genom redogörelser för deras relation till olika män. På så sätt fungerar männen som en slags bikaraktärer som ger berättelsen en ram. Så här beskrivs till exempel Claire Williams, som vid tidpunkten var vice stallchef för Formel 1-stallet Williams:

Pappa heter Frank Williams och är en av de mest välkända personerna inom F1. Hans stall har vunnit nio VM-titlar för konstruktörer och sju förartitlar och 2002 fick hans dotter jobb inom stallets PR och pressavdelning, då hade hon tidigare varit presstaleskvinna för Silverstone. Hennes pappa är fortfarande stallchef för teamet men Claire, 37, är numera vice stallchef.

Ur performativ synvinkel kan det konstateras att *kvinnan* Claire Williams här *konstrueras* genom sin pappa. Enligt exemplet förefaller alltså kvinnor som grupp definieras genom sin relation till män i *Aftonbladet* under internationella kvinnodagen. I kolumnen ”Annas motor” finns flera exempel som bekräftar detta.

Även i sportsidornas krönika med rubriken ”London Calling – Miljonregnet” är det många av narrativets karaktärer som är män, trots att texten uttryckligen handlar om damfotboll.

Skribenten, Peter Wennman, berättar historien om Casey Stoney. Hon spelade i Arsenal redan som 16-åring och jobbade då extra i klubbens tvätter. Nu, femton år senare, har hennes villkor som elitidrottare förbättrats. Wennman beskriver damfotbollens uppsving genom att hänvisa till Stoneys förändrade vardag: ”Hon behöver inte längre vara rädd för att krympa Fredrik Ljungbergs kallingar i kulörtvätten”. Det kan förstås som att de kvinnliga fotbollsspelarna är berättelsens protagonister och att de manliga fotbollsspelarna görs till antagonister.

Dessutom finns ett parallellt narrativ i krönikan som handlar om Wennman själv, och hans chef:

När sportchef Andreasson ringde och ville ha en krönika om kvinnor och fotboll harklade han sig, gick som katten runt het gröt och trodde att jag skulle få totalt frispel: det är ju viktiga herrmatcher i ligan och i FA-cupen i helgen. Det fick jag inte. Däremot insåg jag plötsligt hur dåligt uppdaterad jag var. Jag hade inte brytt mig på riktigt.

Här är den manliga sportjournalisten berättelsens protagonist och det handlar om hans egen relation till damfotboll. Alltså pekar exemplet på att narrativet om internationella kvinnodagen i *Aftonbladet* 2014 inte bara handlar om att lyfta fram kvinnor och kvinnors villkor, utan också om mäns intresse för och deras (o)kunskap om kvinnor. Det är således ett exempel på att den maskuliniserade diskursen tenderar att få ett stort utrymme när jämställdhetsfrågor diskuteras i medier.

I krönikans avslutning återkommer Wennman till tvätt-metaforiken och konstaterar att tidigare nämnda Casey Stoney ”nu sitter i en slags torktumlare som snurrar snabbare än någonsin”. Hushållssysslan *att tvätta* förknippas med det arbete i hemmet som kvinnor i alla tider har tagit ett stort ansvar för. Således framstår det som att gruppen kvinnor, i det här fallet damfotbollsspelare, konstrueras i krönikan genom att placeras in i en kontext som förknippas med traditionellt kvinnliga sysslor. Därmed väcks frågan om kvinnor inte kan få vara bara fotbollsspelare och om enbart de sportsliga aspekterna inte är tillräckligt intressanta för att ta plats i en hel krönika. Den slutsatsen går i linje med den forskning av Jarlbro som vi resonerade om tidigare och som också visar att bilden av kvinnor i medier ofta präglas av detaljer ur privatlivet och annat som inte har med själva sakfrågan att göra.

Natalia Kazmierskas krönika ”Alla mina dagar har blivit något slags kvinnodagar” är placerad på sista sidan av tidningens renodlade nyhetsdel, bredvid väderleksrapporten. Den handlar om att skribenten nästan enbart är intresserad av kvinnor, inte bara den åttonde mars, utan alltid. Eller som hon formulerar det: ”Jag ägnar mig i stort sett bara åt att tänka på, prata om och odla intresse för kvinnfolk”.

Genom krönikan skymtar flera parallella narrativ. Ett handlar om att skribentens olika kvinnliga förebilder och hennes relation till dessa. Hon gör också en reflektion över att alla

framstående kvinnor riskerar att tränga ut männen och att unga killar kanske saknar förebilder. Här finns således en likhet med det övriga materialet. Dels genom att bilden av kvinnor i medier ofta relateras till män och deras förehavanden, dels genom att intresset för förebilder och framgång återkommer.

Ett annat narrativ som krönikan lyfter fram är Kazmierskas romantiska syn på de kvinnliga kändisarna. Hon kallar sig för "lite besatt" av kvinnor, och fortsätter senare: "Nu ser jag bara donnor var jag än tittar, som ett romantiskt skimmer, med blinkande hjärtan runt om". Det skulle kunna tolkas som att Kazmierska är attraherad av kvinnor och hon lyfter i så fall in sexualitet som ett perspektiv på internationella kvinnodagen.

Däremot finns ett stycke i krönikan som eventuellt motsäger de romantiska undertonerna. Stycket är fetstilt och verkar därför vara extra viktigt. Kazmierska konstaterar att hon bara har böcker av kvinnliga författare liggande på nattduksbordet och frågar sig: "Spelar det någon roll att de är just damer? Nej, inte direkt. De råkar bara skriva bäst". Här är det alltså inte könstillhörigheten *kvinnor* som renderar i ett positivt omdöme, utan förmågan att skriva bra böcker. Kanske blir läsaren fundersam över vad Kazmierska vill säga med krönikan. Vill hon hylla den lesbiska kärleken (vilken lyser med sin frånvaro i undersökningens övriga material) som en nyckel för kvinnokampen? Eller vill hon argumentera för kvinnors överlägsenhet över män på områden som litteratur och musik? Kanske behöver de båda inte motsäga varandra.

Samtidigt kan man tolka krönikan som att den reproducerar ett önskvärt beteende i fråga om queer sexualitet, när den formulerar de uppskattande känslorna som "ett romantiskt skimmer, med blinkande hjärtan runt om". Det skulle kunna uppfattas som ett snuttifierande och gullande med lesbisk kärlek som i själva verket, precis som all annan sexualitet, också kan vara rå och fysisk. Exemplet pekar i så fall på att det mediala narrativet om kvinnor, i *Aftonbladet* åttonde mars 2014, ger en dold och, för att tala med Kazmierska, *skimrande, blinkande* bild av sexualitet som en aspekt av internationella kvinnodagen. Och som vi konstaterade i teoriavsnittet menar exempelvis Butler att en genusteoretisk analys inte kan bortse från sexualitet.

I teoriavsnittets avslutning formulerade vi en fråga att återkomma till i analysarbetet. Frågan löd: Vilka beteenden kring genus och sexualitet framhölls i medier under internationella kvinnodagen? För att besvara den kan man se Kazmierskas krönikas dubbeltydighet som ett uttryck för det Ambjörnsson kallar för ett samspel mellan normativt och avvikande beteende. Genom att skribenten endast antyder att hennes känslor för de kvinnliga förebilderna är av romantisk karaktär döljs och maskeras ett beteende som enligt Butlers heteromatrix skulle kunna uppfattas som avvikande. Möjligtvis kan det förstås genom det skambegrepp som

Sedgwick Kosofsky föreslår. I sådana fall kan den inåtvända skam som ofta hör samman med en queer sexualitet förklara krönikans otydlighet.

En invändning mot den kritiska argumentationen kan, fortfarande och i allra högsta grad med ett queerperspektiv i åtanke, göras genom att peka på krönikans dubbeltydighet som ett sätt att konstruera kvinnan under internationella kvinnodagen i mindre binära och kategoriserande ordalag. Just eftersom Kazmierska inte tydligt uttrycker vare sig attraktion eller en enbart platonisk syn på sina kvinnliga förebilder kan man argumentera för att hon träder in i den gråzon där synen på manligt, kvinnligt och sexualitet kan tillåtas vara oklar, glidande och mångtydig. Det kan i sig vara ett sätt att öppna för en konstruktion av genus som skiljer sig från den tydligare kategorisering som annars genomsyrar artiklarna i materialet. Enligt analysen innebär Kazmierskas krönika därmed att undersökningens material inte är likriktat, utan verkar konstruera gruppen kvinnor på flera olika sätt under internationella kvinnodagen. Samtidigt känner vi igen Kazmierskas idoliserande av kändisar från enkäten där kända svenska män fick välja en kvinnlig förebild.

Analysens sista artikel från 2014 finns i tidningens nöjesdel, som domineras av rapportering inför finalen i Melodifestivalen. Artikeln handlar om en av deltagarna, Helena Paparizou, och har rubriken "Fångad av en stormvind". Ordet "Fångad" är dock överstruket och ersatt med "Blottad". Den relativt korta artikeln handlar sedan om att en knapp i Paparizous scenkläder gick upp under repetitionerna inför finalen. Enligt skribenterna ska händelsen ha "avslöjat stora delar av sångerskans spetsbehå".

Artikeln handlar inte om internationella kvinnodagen explicit men vi tycker att den är intressant eftersom den säger något om hur bilden av kvinnor konstrueras i det mediala narrativet. Exempelvis noterar vi att Paparizou intervjuas om incidenten och svarar att hon inte förstår vad som är fel med hennes scenkläder. Reportrarna kommenterar svaret genom att skriva: "däremot vill hon inte låtsas om fadäsen i stormvinden". Det narrativa temat är alltså Paparizous scenkläder och inte någon av de många andra tänkbara aspekterna kring repetitionerna, till exempel den musikaliska kvaliteten, trots att Paparizou alltså själv inte vill kommentera incidenten. Den bild av kvinnor som konstrueras är enligt analysen därmed fokuserad på kropp, utseende och kläder.

Det kan argumenteras för att Paparizou är artikelns antagonist, snarare än protagonist. I undersökningens övriga material är det vanligast att texter med endast en intervjuperson är konstruerade så att den intervjuade är berättelsens huvudkaraktär och protagonist. Med tanke på att Paparizou inte håller med om att hennes lossade knapp var "en fadäs" skapas en konflikt

där det snarare är skribenten som är artikelns protagonist. Det gör att narrativet befäster Paparizous roll som kvinna som en typ av motståndare.

Ur ett queerperspektiv noterar vi att det artikeln uppfattar som avvikande är just att Paparizous spetsbehå syntes under repetitionerna. Motsatsen, att inte visa sina underkläder, får därför representera det normativa. Ytterligare en tolkning är att det är just det oväntade i att knappen i Paparizous jacka åkte upp som artikeln förmedlar som anmärkningsvärt. Det avvikande är då att som kvinna inte ha kontroll över sin kropp och sina kläder, medan det normativa är motsatsen. Narrativet förstärks genom ordet ”Blottad” i rubriken, som signalerar att Paparizou är ett offer för omständigheterna och inte ett aktivt subjekt i berättelsen.

6.2 2023

Nio år senare, 2023, märker vi att Aftonbladets upplaga den åttonde mars inte präglas av internationella kvinnodagen lika tydligt som 2014. Förstasidan nämner inte dagen utan domineras av ett dödsfall orsakat av legionella på ett äldreboende. En av två ledartexter handlar om jämställdhetspolitik. I resten av tidningen berörs åttonde mars endast ett fåtal gånger. Sportsidorna, som 2014 bara fokuserade på damidrott, handlar 2023 endast om herridrott. Det med undantag för artikeln om att två svenska längskidåkare, en man och en kvinna, har avslutat sitt förhållande.

Den ledartext som berör internationella kvinnodagen har rubriken ”Arbetsgivarna vill ge kvinnor mindre betalt” och är skriven av Ingvar Persson. Texten handlar om den ekonomiska ojämlikheten mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden och Persson beklagar sig över att skillnaderna fortfarande är betydande. Ett genomgående tema är risken för att lågavlönade kvinnor ska hamna i fattigdom och misär om deras finansiella intressen inte tas på större allvar.

Valet av protagonist skiljer sig till viss del från undersökningens äldre material. I texterna från 2014 var kvinnliga förebilder och framgång ett viktigt tema. Dessutom betonades jämställdhållighet i fråga om exempelvis andelen kvinnor med chefspositioner. 2023 indikerar analysen att det i stället är ekonomisk utsatthet och de med minst resurser som står i fokus för det mediala narrativet. Vi uppfattar lågavlönade kvinnor som narrativets protagonist. Ett skäl till det är att Persson understryker vikten av att ”stå upp för de som har lägst löner”.

Antagonisten tolkar vi som de privata arbetsgivarna, som enligt Persson måste vara solidariska med de som har det svårt under den ekonomiska nedgången. Han skriver att de privata arbetsgivarna tycks prioritera ekonomiska intressen före jämställdhet. Här framträder möjligen en ekonomisk aspekt av internationella kvinnodagen som inte fanns lika tydligt i det

äldre materialet. Persson kommenterar ett citat från en företrädare för de privata arbetsgivarna genom att skriva: ”Så resonerar bara den som aldrig undrat hur månadens räkningar ska betalas.” Gruppen kvinnor tycks definieras som ett offer för marknadsintressen, snarare än för patriarkala strukturer. Det sistnämnda var enligt analysen vanligare 2014.

Genom begreppet queer kan vi undersöka vad ledartexten värderar som normativa och avvikande beteenden i fråga om genus. Persson skriver: ”När matpriserna stiger med över två procent på en månad och barnmaten blir tio procent dyrare betyder det att tillvaron inte går ihop.” Eftersom protagonisten är lågavlönade kvinnor noterar vi att Persson väljer att betona prisökningen på just barnmat och inte på någon annan av alla de produkter som blir dyrare. Det kan tolkas som att omsorg och ansvar för barn framställs som normativt för en kvinnlig genustillhörighet. I sin tur kan det innebära att kvinnor som inte har barn exkluderas från den grupp som omfattas av internationella kvinnodagen.

Efter ledartexterna följer flera sidors inrikesnyheter och en av dessa berör skillnaden mellan män och kvinnors pensioner. I korthet handlar artikeln om att svenska kvinnor har 75 procent av männens pension i snitt, trots att lika folkpension infördes 1935. Ett kontrasterande tema i texten är att kvinnor samtidigt utbildar sig, får chefspositioner och lämnar lågavlönade yrken i allt högre utsträckning. Dock pekar artikeln på att utvecklingen går så långsamt att det enligt en beräkning kommer att ta 37 år innan kvinnor har samma pensionsnivå som män.

Utifrån dessa teman går det att identifiera kvinnor som ekonomisk grupp som protagonist. ”Det dröjer 37 år innan kvinnorna är ikapp”, konstaterar skribenten i ingressen och syftar på just pensionsnivå. Den ekonomiska aspekten känns igen från Perssons ledartext och indikerar att finansiell jämställdhet är ett centralt tema 2023. I viss mån formuleras gruppen kvinnor som ett offer även i pensionsartikeln. Detta eftersom ingen kvinna kommer till tals i texten och eftersom vinkeln är problematiserande snarare än konstruktiv. Samtidigt lyfts utvecklingen också fram i narrativet och den visar möjligheterna för kvinnor som grupp att få en högre snittpension.

Den expert som intervjuas i artikeln formulerar två orsaker till att kvinnors pensioner är lägre än mäns. Den första är att kvinnodominerade yrken, ofta i den offentliga sektorn, är lågavlönade. Den andra är att kvinnor arbetar deltid i högre utsträckning. Av artikeln framstår det som att kvinnorna i viss mån har sig själva att skylla för att de väljer så lågavlönade jobb och arbetar så mycket deltid. Även de positiva exempel som betonas – att kvinnor utbildar sig mer än män och allt oftare har chefspositioner – formuleras som att kvinnorna har ”sprungit ifrån” männen. Ordvalet antyder att pensionsnivå är en individuell fråga som beror på ens prestationer.

Ett alternativ hade varit att beskylla patriarkala strukturer för att ha orsakat den bristande jämställdheten på arbetsmarknaden, till exempel genom att könsrollerna manar kvinnor till att ta ett större ansvar för barn och hushåll, medan män har större utrymme att satsa på sin karriär. Lösningen som experten föreslår är att lönerna måste höjas i kvinnodominerande yrken. Det indikerar återigen ett ekonomiskt perspektiv på internationella kvinnodagen, snarare än ett feministiskt, som exempelvis hade kunnat vilja åtgärda förtryckande strukturer mellan män och kvinnor.

Artikeln med rubriken ” – Lägg större fokus på den psykiska hälsan” handlar om att fler kvinnor än män känner oro och stress efter att ha haft en hjärtinfarkt. Internationella kvinnodagen nämns inte uttryckligen men problemet beskrivs som outforskat och bildtexten talar om ”tydliga könsskillnader”. Texten, som tillsammans med bilden upptar en sida, utgår från ny statistik och består till stor del av intervjuer med experter på området. Ingen berörd som är drabbad av hjärtinfarkt kommer till tals.

Det gör att gruppen kvinnliga infarktpatienter står i narrativets centrum men inte som ett aktivt subjekt utan snarare som ett omtalat objekt. De framstår därför som just drabbade och som offer. Kvinnor som grupp konstrueras genom att vara utsatta för en orättvisa men förblir abstrakta i narrativet och ges ingen levande beskrivning. En förklaring till könsskillnaderna i statistiken föreslås vara att kvinnor generellt upplever mer stress och oro än män. Lösningen på problemet formuleras av en intervjuperson som ”stöd av en psykolog eller kurator”.

Samtidigt riktas ingen tydlig uppmaning till vem som bör få lösningen till stånd – om det är sjukvården, politiken eller kvinnorna själva som bär ansvaret för att möjliggöra den psykologiska hjälpen. Oklarheten förstärks av rubriken som manar ett odefinierat subjekt att lägga ”större fokus på den psykiska hälsan”. Det skulle kunna tolkas som att kvinnorna skuldbeläggs för att inte själva åtgärda det problem som ur en annan synvinkel kan vara strukturellt snarare än individuellt. I performativ mening kan artikeln således ses som ett exempel på att kvinnlig genustillhörighet skapas genom en betoning på passivitet, offermentalitet och medlidande.

Det framstår som både en skillnad och en likhet mot analysen av texterna från 2014. Även då visade undersökningen att kvinnlig genustillhörighet ibland skapades genom ett passiviserande tilltal, exempelvis i Lena Mellins text om den numerära jämställdheten på olika områden. Samtidigt fanns det 2014 flera texter som också betonade en kvinnlig genustillhörighet där ett aktivt deltagande och en makt att förändra den egna situationen betonades. Till exempel i intervjun med Annika Lantz och i krönikan av Natalia Kazmierska. Det perspektivet tycks ha minskat mellan 2014 och 2023.

På *Aftonbladets* nöjessidor, under vinjetten ”Det hände sen”, finns en sidas artikel där Sigrid Åhs intervjuas. Enligt artikeln medverkade hon i det ”utskällda skandalprogrammet Tutti Frutti på 90-talet” och utsågs sedan till ”Sveriges Pamela Anderson”. Vid tidpunkten för artikeln är hon en av deltagarna i dejtingprogrammet ”Min mamma, din pappa”, med premiär samma kväll. Artikeln pendlar mellan hennes kändisskap på 90-talet och hennes liv idag.

Internationella kvinnodagen omnämns inte i artikeln men den tar upp flera olika aspekter av att vara en kvinna i offentligheten och utgör ett exempel på hur gruppen kvinnor konstrueras enligt det mediala narrativet. Sigrid Åhs själv är berättelsens protagonist eftersom det är hon som har mycket av talutrymmet och som återger händelser ur eget perspektiv. Det handlar om hennes modell- och skådespelarkarriär och hur livet som offentlig person har påverkat henne.

Antagonisten skulle kunna vara kändisskapets baksidor, som aldrig omnämns explicit men som antyds röra sig om förväntningar på att ställa upp på sådant som går över ens gränser. Åhs säger: ”Jag ville sätta en gräns när det gällde utvik och det var att behålla bikinibyxorna på.” Det är ett av få tillfällen som artikeln tar upp något potentiellt negativt. Ett annat är när hon berättar att hon ofta får möta fördomar om att hennes utseende är plastigt och oäkta.

Vid första anblick indikerar den narrativa analysen således att artikeln ger en relativt nyanserad bild av hur det är att vara en kvinna i offentligheten, med intervjupersonen själv som ett aktivt subjekt. Med ett performativt synsätt noterar vi dock en konstruktion av genus som kan ligga till grund för ett mer kritiskt perspektiv på hur artikeln formar bilden av kvinnor som grupp. Åhs berättar om sin roll som ”Miss Citron” i programmet ”Tutti Frutti” och i anslutning till det ställer skribenterna, Hans och Anna Shimoda, en fråga: ”Vi har läst att din pappa var stolt och aldrig missade ett program?” Åhs svarar att det stämmer och att pappans favorit i programmet var ”Miss Jordgubbe”. Eftersom pappan inte omtalas i resten av artikeln eller framstår som relevant i kontexten kan hans närvaro ses som att Åhs konstrueras genom att relateras till en man i hennes familj. För att ytterligare stärka analysens argumentation på den punkten kan vi ifrågasätta varför det är just Åhs pappa, och inte förslagsvis hennes mamma eller dotter, som tar plats i artikeln. Texten framställer det som anmärkningsvärt att just pappan följde programmet så noga.

Även i textens avslutning återkommer tematiken. Där tar skribenterna upp Åhs ”omskrivna” relation med ”kändisdörrvakten” Fadde Darwich. Deras dejtande kan knappast anses relevant för att gestalta varken hennes dåvarande karriär inom nöjesbranschen eller hennes nuvarande medverkan i det nya tv-programmet, särskilt inte eftersom Åhs själv uttrycker i intervjun att Darwich var en ytterst perifer karaktär i hennes liv. Det är ytterligare ett exempel på att kvinnlig genustillhörighet görs i det mediala narrativet genom hänvisningen

till män. Analysen känns igen från de äldre texterna i materialet och främst undersökningen av motorsportskolumnen ”Annas motor”. Här framträder alltså en likhet mellan 2014 och 2023.

6.3 Sammanfattning

För att avsluta analysen ska vi sammanfatta undersökningen genom att dels återkomma till uppsatsens tre frågeställningar och se hur väl de har besvarats, dels se hur resultaten förhåller sig till den tidigare forskningen. Två av frågeställningarna löd: Vilka narrativ om internationella kvinnodagen framträder i *Aftonbladet* den åttonde mars 2014 och 2023 och hur konstrueras gruppen kvinnor enligt dessa narrativ? Ett återkommande resultat i analysen var att kvinnliga förebilder och framgång hade en central roll i narrativet. Artikeln om pensioner från 2023 visade dessutom att individuell frigörelse premierades före strukturell förändring. Det går i linje med Gallaghers slutsatser som vi redogjorde för i avsnittet om tidigare forskning. Gallagher menade att den medierade jämställdhetskampen ofta omformuleras till individualism och prestationer och det märktes i vår analys genom fokuset på förebilder. Med ett queerperspektiv kunde vi dessutom visa att det riskerar att exkludera de kvinnor som inte uppfattas som anmärkningsvärda eller framgångsrika.

En annan central slutsats var att narrativet om kvinnor ofta präglades av och relaterades till deras relationer till män. Slutsatsen går hand i hand med den studie av Ganetz som vi hänvisade till i kapitlet om tidigare forskning. Även där betonades den maskuliniserade diskursens roll i feministiska frågor. Ganetz undersökte dock talang-realities på teve och vår uppsats visar hur motsvarande slutsats verkar gälla även för kvällstidningen *Aftonbladet*.

Ytterligare ett resultat från analysen var att sexualitet som en aspekt av jämställdhetsfrågor behandlades dubbeltydigt. Det kunde förstås som både ett sätt att maskera ett beteende som var avvikande enligt heteromatrisen och ett sätt att bibehålla den flytande definitionen av queer identitet och sexualitet. Det är ett resultat som inte känns igen i den tidigare forskningen och som därför kan vara intressant att undersöka vidare i framtida analyser.

Den sista frågeställningen var: Vilka skillnader och likheter finns mellan de mediala narrativen om internationella kvinnodagen 2014 och 2023? Analysen visade att det fanns flera likheter mellan åren, till exempel att arbetet för jämställdhet beskrivs som en utveckling som går framåt men för långsamt. Skillnaderna bestod framför allt av att internationella kvinnodagen tog mindre plats i materialet från 2023 och att de texter som analyserades präglades av ett större fokus på ekonomi. Ett narrativ som hade förstärkts var att kvinnor oftare formulerades som offer, jämfört med 2014 då de i högre utsträckning tilldelades rollen som aktivt subjekt.

7. Diskussion

Vi ska nu resonera kring uppsatsens utfall och dess potential inför vidare undersökningar på området. Syftet var ”att ta reda på hur gruppen kvinnor konstrueras i det mediala narrativet om internationella kvinnodagen 2014 och 2023, utifrån tidningen *Aftonbladet*.” Med utgångspunkt i sammanfattningen ovan anser vi oss ha besvarat syftet utifrån inte bara *en* tolkning, utan flera olika synvinklar.

Däremot finns flera skäl att förhålla sig kritisk till undersökningens resultat och vad slutsatserna kan sägas påvisa. Till exempel kan förhållandet mellan publik och medier diskuteras och problematiseras. Som vi resonerade om i metodavsnittet är det inte givet att läsarna tar del av medier helt okritiskt och därför är det svårt att bedöma till vilken grad narrativen om internationella kvinnodagen påverkar diskursen i samhället. Det diskuteras av exempelvis Gauntlett.⁵⁶

För att hantera den osäkerheten skulle vidare undersökningar kunna komplettera vår narratologiska ansats med publikintervjuer. Det är möjligen ett sätt att bättre förstå vilka konsekvenser den mediala rapporteringen om internationella kvinnodagen får. Ett ytterligare bidrag skulle kunna vara att analysera fler medier. Med vårt ensidiga fokus på *Aftonbladet* har vi kunnat göra en genomgripande analys av det mediala narrativet i just den tidningen men narrativets påverkan på samhällets diskurs beror förstås till stor del på om det upprepas i andra medier eller inte.

Här finns också skäl att problematisera mediernas roll. I analysen har vi inte gjort någon skillnad på delarna av materialet som består av skribentens egen text och sådant som intervjupersoner säger och tycker. Med utgångspunkt i det kan vi fråga oss vilket ansvar medier har för att förstärka de rådande idéströmningarna om jämställdhetsfrågor i samhället. Vår undersökning präglades ofta av en kritisk syn på narrativet om internationella kvinnodagen men det behöver inte innebära att *Aftonbladet* nödvändigtvis skulle ha gjort annorlunda i sin rapportering. Mediernas ansvar beror på om de betraktas som en neutral förstärkare av verkligheten eller som en aktör som gör medvetna val.

Jarlbro förespråkar det sistnämnda och menar att det är viktigt att kunna ställa medier till svars för deras påverkan på samhället.⁵⁷ Fortsatta undersökningar på området skulle därför kunna uppehålla sig vid hur de olika mediala narrativen om internationella kvinnodagen såväl

---

⁵⁶ Gauntlett 2008, s. 32–33.

⁵⁷ Jarlbro 2013, s. 47–56.

som genusfrågor i stort förhåller sig till verkligheten och hur samspelet dem emellan kan beskrivas.

Vi hoppas också att våra resultat bidrar till en ökad förståelse för hur jämställdhetsfrågor diskuteras i opinionen och hur det har förändrats under det senaste decenniet. Vår analys visade att ekonomisk jämställdhet var ett vanligare tema 2023 än 2014 och det kan spekuleras i huruvida det beror på den nuvarande ekonomiska krisen. På samma sätt skulle framtida undersökningar kunna analysera hur andra samhällsliga förändringar, som #Metoo, har påverkat det mediala narrativet om internationella kvinnodagen.

I det fallet bidrar vår undersökning till en fingervisning om att åttonde mars har fått ett minskat medialt utrymme under det senaste decenniet. Det skulle rent kunna bero på ett minskat intresse för jämställdhetsfrågor och att genusperspektiv nedprioriteras i den samtida diskursen. Samtidigt skulle det, ur en mer hoppfull synvinkel, också kunna ha sin grund i att jämställdhetsfrågor har implementerats i samhällsdebatten i större utsträckning och att behovet av internationella kvinnodagen inte är lika stort längre. Jämställdhetsmyndighetens senaste resultatrapport indikerar dock motsatsen, genom att exempelvis peka på att lönegapet mellan kvinnor och män ökar och att utvecklingen mot ett mer jämställt föräldraansvar har stannat av.⁵⁸

Slutligen väcker vår undersökning frågor om internationella kvinnodagens roll och syfte. Med uppsatsens queerperspektiv har vi problematiserat en tydlig kategorisering av genus och visat vilka potentiella konsekvenser ett sådant binärt tänkande kan få. Samtidigt kan det vara svårt att föreställa sig hur en jämställdhetskamp som inte utgår från *män* och *kvinnor* som avgränsade kategorier ska föras. Det kan på så sätt argumenteras för att en kulturell syn på genus får stå tillbaka när utvecklingen mot ett jämställt samhälle medieras till en internationell kampdag. Dubbeltydigheten som omgärdar åttonde mars rymmer därmed den komplexitet som jämställdhetsrörelsen kan sägas brottas med.

Med detta resonemang i bakhuvudet vill vi avsluta genom att betona förhållandet mellan internationella kvinnodagen och pressen som en utgångspunkt från vilken centrala diskussioner om genus och medier kan föras. Oavsett om du som läser tar med dig detta som journalist, student eller forskare hoppas vi att ovanstående studie har bidragit till ett fördjupat perspektiv och att den har stimulerat till nya frågor och tankebanor.

---

⁵⁸ Jämställdhetsmyndigheten, *Steg framåt och nya utmaningar. Resultatrapporten 2023*, <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/media/mezpvwga/steg-frama-t-och-nya-utmaningar-resultatrapporten-2023.pdf> (hämtad 2023-11-22).

8. Käll- och litteraturförteckning

8.1 Tryckta källor

Ambjörnsson, Fanny, *Vad är queer?*, 2. utg., (Natur & kultur, Stockholm, 2016).

Andersson, Sten, *Om positivism och hermeneutik*, 1. uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2014).

Alvehus, Johan, *Skriva uppsats med kvalitativ metod: En handbok*, 3. uppl. (Stockholm: Liber, 2023).

Barthes, Roland, *The Semiotic Challenge*, 1. uppl. (Oxford: Basil Blackwell, 1988).

Borg, Fanny, *Internationella kvinnodagen... med mannen i fokus? En kvantitativ och kvalitativ studie om porträttering av kvinnan och mannen i svensk dagspress*, kandidatuppsats (Lund: Lunds universitet, 2017).

Butler, Judith, *Gender trouble: feminism and the subversion of identity*, (New York: Routledge, 2006[1999]).

D'Amico, Francine J., "International Women's Day", i *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Gender and Sexuality Studies*, red. Nancy A. Naples (Malden: Wiley-Blackwell, 2016).

Engström, Elin, *Internationella kvinnodagen. En intersektionell analys av dagens uppmärksammande i Sverige 2017*, kandidatuppsats (Stockholm: Stockholms universitet 2017).

Eskilsson, Agnes och Uddemar, Sara, *Vem är kvinnan på kvinnodagen? – en kvalitativ analys av Gomorron Sverige på internationella kvinnodagen*, kandidatuppsats (Göteborg: Göteborgs universitet, 2014).

Fagerström, Linda & Nilson, Maria, *Genus, medier och masskultur*, (Gleerup, Malmö, 2008).

Forsman, Tove och Norling, Sara, *I dag är det internationella kvinnodagen. Rapporteringen i svensk dagspress den 8 mars 1978–2013*, kandidatuppsats (Huddinge: Södertörns högskola 2013).

Gadamer, Hans-Georg, *Sanning och metod: i urval*, (Göteborg: Daidalos 1997).

Gallagher, Margaret, ”Media and the representation of gender”, i *The Routledge companion to media and gender*, red. Cynthia Carter, Linda Steiner & Lisa McLaughlin (London: Routledge, 2014).

Ganetz, Hillevi, ”Musik maskulinitet och rädslan för flickor”, i *Mediers känsla för kön: feministisk medieforskning*, red. Anja Hirdman & Madeleine Kleberg, (Göteborg, Nordicom, 2015), s. 139–153.

Gauntlett, David, *Media, gender and identity: an introduction*, New ed., (London: Routledge, 2008).

Hydén, Lars Christer, *Att studera berättelser: Samhällsvetenskapliga och medicinska perspektiv*, (Stockholm: Liber, 1997).

Jarlbro, Gunilla, *Genusmedveten journalistik*, (Lund: Studentlitteratur, 2013).

Johannessen, Asbjørn, Tufte, Per Arne och Christoffersen, Line, *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*, 2. uppl. (Stockholm: Liber, 2019).

Johansson, Anna, *Narrativ teori och metod*, 1. uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2005).

Kandel, Liliane och Françoise, Picq, ”Les myth des origins, à propos de la journée internationale des femmes”, *La Revue d’En face*, 1:12 (1982).

Kaplan, Temma, ”On the Socialist Origins of International Women’s Day”, *Feminist Studies*, 11:1 (1985), s. 163–171.

Lindqvist, Janne, *Klassisk retorik för vår tid*, 2., rev. uppl., (Lund: Studentlitteratur, 2016).

Lönngren, Ann-Sofie, i *Retorisk kritik: teori och metod i retorisk analys*, red. Viklund, Jon, Mehrens, Patrik & Fischer, Otto, (Ödåkra: Retorikförlaget, 2014), s. 259–273.

Mattsson, Moa, *Gud, moder eller mask? Om konceptuella metaforer i svensk dagspress från internationella kvinnodagen 2010*, kandidatuppsats (Uppsala: Uppsala universitet, 2010).

Medin, Jesper, *Ursäkta, är detta tjejernas omklädningsrum? – en kvantitativ studie om könsfördelning mellan kvinnliga och manliga idrottare i sportsidornas rapportering med fokus på den internationella kvinnodagen 2016 och 2017*, kandidatuppsats (Göteborg: Göteborgs universitet, 2018).

Miles, Matthew & Huberman, Michael, *Qualitative data analysis. A sourcebook of new methods*, 1. uppl. (New York: SAGE Publications, 1984).

Miller, Nancy K., *Getting personal: feminist occasions and other autobiographical acts*, (London: Routledge, 1991).

Sedgwick, Eve Kosofsky, *Touching feeling: affect, pedagogy, performativity*, (Duke University Press, Durham, 2003).

8.2 Otryckta källor

Aftonbladet, *Ledare*, u.å., <https://www.aftonbladet.se/ledare> (hämtad 2023-11-03).

Hague, R., Harrop, M., & McCormick, J, *Comparative government and politics, an introduction* [Elektronisk resurs] 10 uppl., Palgrave, 2016.

Jämställdhetsmyndigheten, *Steg framåt och nya utmaningar. Resultatrapporten 2023*, <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/media/mezpvwga/steg-frama-t-och-nya-utmaningar-resultatrapporten-2023.pdf> (hämtad 2023-11-22).

Konflikt – Sveriges Radio, *Vad är feministisk utrikespolitik?* radioprogram, (Stockholm: Sveriges Radio, 2014).

Mediekompass, *Fakta och statistik kring dagstidningar*, u.å.,
<https://mediekompass.se/lektionstips/fakta-statistik-kring-dagstidningar/> (Hämtad 2023-10-16).

Nationalencyklopedin, *internationella kvinnodagen*, u.å.,
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/internationella-kvinnodagen> (hämtad 2023-11-02).

Svenska dagstidningar, u.å., <https://tidningar.kb.se/?q=internationella%20kvinnodagen>,
(hämtad 2023-10-15).

Tidningsutgivarna, *Svenska Mediehus 2015/2016*, (Stockholm: Tidningsutgivarna, 2016),
https://dagspress.se/wp-content/uploads/2017/11/SvenskDagspress2015_2016_webb.pdf (hämtad 2023-10-24).

ledare

Skrivare: Karin Pettersson, politisk chefredaktör, Eva Franchell, redaktionssekreterare, Anders Lindberg, Somar Al Naher (vkl), Ingar Persson (jämställd), Daniel Swedin, Irene Wennemo (vkl) **Fristående kolmnist:** Katrine Kiskos, Fredrik Virtanen. **Telefon:** 08 725 20 00 **Fax:** 08 542 528 36 **E-post:** ledare@aftonbladet.se

Utseendet spelar roll

I en amerikansk studie fick flickor leka antingen med Barbie eller med Mrs Potato Head (mest känd från filmen Toy Story) och efter detta bedöma vad kvinnor kunde bli. De som lekt med den knubbiga och benlösa potatisfrun såg mycket större karriärmöjligheter än de som lekt med Barbie.

Mrs Potato Head.

DAGENS CITAT

Jag tycker att Jan Björklund överreagerade. Det vore väldigt positivt om vi kunde bryta upp den här eländiga blockgränsen.
Per-Erik Wåglin (FP) i Bergs kommun till DN om folkpartiledarens kategoriska avvisande av samarbete med S.

Skolmaten räddade familjelivet

8 MARS 2014
Jämställdhet

Alla som gått i svensk skola har en relation till skolmaten. De flesta kan utan ansträngning minnas glädjen över pannkakorna och den förtvivlan som kändes när lukten av överkokt torsk med äggssås sipprade ut från skolmatsalen. Vårt känslomässiga förhållande till skolmaten har tyvärr överskuggat att den är en av de viktigaste jämställdhetsreformerna i Sverige. Det är precis som amygdalaområdet i vår hjärna revolterar mot att förhålla oss till skolmaten på ett vuxet sätt. Historien om skolmatens feministiska betydelse är ännu oskriven.

Det räcker att passera en skola i Paris vid lunchtid för att förstå. Utanför står mamor, mormödrar, filippinska hembiträden och väntar på att hämta barnen. Brist på skolmat har lagt effektiva hinder i vägen för kvinnors frigörelse.

Mötte stort motstånd

Fria skolmåltider började drivas av Alva och Gunnar Myrdal i "Kris i befolkningsfrågan". De svenska barnen åt dåligt.

Problemet var inte bara ekonomiskt utan berodde enligt dem också på "husmödrarnas bristande förstånd och omtanke". Med skolmaten som ett näringsriktigt föredöme skulle "dåliga vanor vridas rätt".

Det var en revolutionerande tanke. Myrdals mötte stort motstånd. Kostnaderna var höga och de konservativa var emot. Efter krigsslutet, när bristen på arbetskraft var stor, drevs det slutligen igenom.

TACK FÖR TORSKEN
Skolmaten gjorde oss sannolikt inte till några bättre kokerskor - men den revolutionerade familjelivet.

De konservativa lyckades driva igenom att skolmaten var frivillig. Att kontakten med hemmen inte skulle försvåras genom "tvångsmatning" var en viktig seger för dem.

Till allas stora förvåning, även Socialdemokraternas, visade det sig att nästan alla familjer utnyttjade de fria skolmåltiderna. Med skolmaten togs ett första steg bort från den hemmafrumodell som var på väg att etablera sig.

Blev en självklarhet

Den nyvunna friheten utnyttjades inte bara till arbete, snart började också allt fler utbildas sig och krävde dagis och andra självklara rättigheter.

Skolmaten gjorde oss sannolikt inte till några bättre kokerskor - men den revolutionerade familjelivet.

skor - men den revolutionerade familjelivet. Precis som med så många andra feministiska reformer var motståndet nästan överstigit innan förslaget genomfördes. Allt vändes emot den - kostnader, familjers upplösning, kommunernas frihet. Men så fort reformen fanns på plats blev den en självklarhet.

Aftonbladet
Irene Wennemo

Vad tycker du?

Tyck till och kommentera artikeln
aftonbladet.se/ledare

Virtanen Kvinnodagen är ännu giftig på högerkanten

Internationella kvinnodagen är en socialistisk uppfinning, det ska inte glömmas bort. Om gamla tiders versioner av Reinfeldt (M), Löf (C), Häggelund (KD) och främst Åkesson (SD) fått bestämma hade 8 mars, hela tanken med 8 mars, inte funnits. Kampen för jämställdhet är historiskt lika ideologiskt tydlig som den närbesläktade kampen mot rasism (eller vad nu dagens PK-ord för rasistiska idéer är: "nationell", "etnicitet", "Sverigevän", "invandringskritisk", "mångkultur", "främlingskritisk" etcetera) utifrån en fallande skala från vänster till höger. Mest emot feminism är således högerextrema partier. Under mellan- och krigsåren förbjöds kvinnodagen i alla länder där nazistiska eller fascistiska partier hade makten.

Direkt efter andra världskriget tog Europas vänsterkvinnor upp högtidsdagen som deras mödrar startat 1910 vid den socialistiska kvinnokonferensen i Köpenhamn under ledning av den feministiska pionjären och socialdemokraten Clara Zetkin, som senare blev riksdagsledamot för kommunistpartiet i Tyskland.

Efter de högerextrema ärens förbud växte 8 mars sig sakta starkare och 1969 populariserades dagen av women's liberation-rörelsen i USA. 1975 antogs den som officiell FN-dag.

Ett gift, benämnde några år senare Margaret Thatcher, nyliberal och konservativ premiärminister i Storbritannien, feminismen.

Så långt skulle bara Åkesson gå i dag om han hade Thatchers verbala slagkraft men de ideologiska skillnaderna på skalan består.

8 mars är en

Fredrik Virtanen

Fristående kolmnist • fredrik.virtanen@aftonbladet.se

symbol för en feministisk kamp som pågått i över 100 år.

Kvinnors rättigheter är inget som det patriarkala etablissemanget givmilt skänkt bort. Varje steg, varje framgång, har skett i strider mellan socialister och liberaler mot borgerligheten. Den kända entreprenören Blondinbella, uttalande antifeminist, hade inte funnits utan feminism.

Kampen pågår, 364 dagar om året är ännu mansdagar.

Vi föds inte med lika möjligheter. Att samhällets understa skikt - självvårdare, fängelsekunder, utbildade, missbrukare, hemlösa - främst är män ändrar inte det faktum att samhället generellt är riggat till mäns fördel. Män är lika överrepresenterade i det översta skiktet, och dominerande i makt och lön hela vägen dit.

Det är inget konstigt med det efter hundratals år med ärvda privilegier men feminismen har gått för kort. Det krävs inte en intersektionell analys om sammanflätade maktstrukturer för att se det, Clara Zetkins primitiva paroll håller än:

"Rösträtt för kvinnor skall ena vår styrka i kampen för socialism."

Den som är emot kvinnodagen, emot aktiv kamp för jämställdhet, gör rätt i att rösta på ett högerparti i höst. Svårare än så är det inte. Det vore falskt att lura i någon att antifeminism, liksom rasism, är möjlig inom liberalism eller socialism.

Många är emot 8 mars-tanken. De väljarna kommer ge SD ett rekordval och rädda KD över fyraprocentspårren. Centern är dock bortom all räddning, trots att partiledaren har Thatcher som idol. Eller tack vare.

'Ett jämställt samhälle skapar vi tillsammans'

Annika Lantz: Det blir snett om bara kvinnor ska prata jämställdhet

Förra året ville inte radioprofilen Annika Lantz svara på vem hennes kvinnliga förebild är. -Fråga en man i stället, sa hon då.

Så det gjorde vi. I dag, på internationella kvinnodagen, önskar sig Annika Lantz, 45, genusglasögon åt världens alla män. Förra året avböjde hon att svara på Aftonbladets fråga till kända svenska kvinnor om kvinnliga förebilder, med motiveringen "fråga en man i stället".

"Blir roligare"

I år följer Aftonbladet hennes rekommendation. -Det blir en snedfördelning om bara kvinnor ska svara på frågor om jäm-

ställdhet. Ett jämställt samhälle är någonting vi skapar tillsammans. Alla mår bra av det. Männen måste engagera sig. Det blir roligare då, säger hon.

Olika förebildsfaser

Vem är din kvinnliga förebild nu?

-Jag går igenom olika faser. En Madonna-period, när jag gick omkring i jätte-höga skor och korsett och vägrade att bli betraktad som ett objekt. Sedan har jag gått igenom en Ebba Witt-Brattström-fas, Tiina Rosenberg-fas, kvinnliga komiker-fas... Jag gillar Lena Dunham som har gjort tv-serien "Girls".

Rebecca Halmi
rebecca.halmi@aftonbladet.se

"FRÅGA EN MAN I STÄLLET" Så sa radioprofilen Annika Lantz (som gillar Lena Dunham, kvinnan bakom tv-serien "Girls") när hon inte ville svara på Aftonbladets fråga om kvinnliga förebilder förra året. Nu följer vi hennes rekommendation. Foto: MAGNUS WENNMAN och AP

AFTONBLADET FRÅGAR KÄNDA MÄN: VEM ÄR DIN KVINNLIGA FÖREBILD?

Lasse Kronér, 51, programledare, Kungälv:
-Mona Sahlin, hon är väldigt stark och står upp för sig själv. Jag är väldigt imponerad av henne.

Robert Aschberg, 61, programledare, Stockholm:
-Arianna Franklin, för att hon är musikens Muhammad Ali. Helt enkelt "the greatest of all time".

Leif André, 56, skådespelare, Stockholm:
-Patti Smith. Hennes låtar slog knock på mig när hon kom. Ska man prata om feminism kan man prata om henne.

Josef Fares, 36, spel- och filmregissör, Stockholm:
-Anita Sarkoesian. För att hon har gjort ett stort intryck i hela spelvärlden om att skapa bättre kvinnliga karaktärer.

"Pop-Mälle" Lindberg, 84, pastor och artist, Göteborg:
-Margot Wallström. Det är en rak och bestämd kvinna. Dessutom har hon stil.

Adam Tensta, 30, artist, Stockholm:
-Kollektivet Femtastic, som har engagerat sig i kampanjen "FATTA" som handlar om att upplysa gällande lagstiftningen kring samtycke och sexuellt våld.

Täppas Fogelberg, 62, radioprofil, Stockholm:
-Simone de Beauvoir. Hon luckrade upp cementeringen mellan könen. Dessutom var hon en djävul på att skriva.

Gert Fylik, 68, skådespelare och journalist, Stockholm:
-Angela Merkel. Det sätt hon satt ner foten på tycker jag är enastående.

Henry Bronett, 52, cirkusdirektör, Stockholm:
-Petra Östergren. Jättesmart och spännande kvinna. Petra har en väldigt hälsosam inställning till prostitution.

Jonas Sjöstedt, 49, partiledare (V), Stockholm:
-Rosa Parks, för sitt mod och sin kamp för allas lika rättigheter.

Johan Hirvi, 32, artist i Paneto, Haninge:
-Aung San Suu Kyi i Burma. Hennes öde är väldigt inspirerande. Sedan vill jag säga min flickvän också.

Lars-Åke Wilhelmsson, 55, artist, Stockholm:
-Lady Gaga. Otroligt duktig sångerska som står för något som är bra för HBT-personer.

Niclas Alexandersson, 42, fotbollsspelare, Göteborg:
-Charlotte Kalla. Jag tycker att hon personifierar framåtanda, en enorm vilja och att ingenting är omöjligt!

Jan Guillou, 70, författare och journalist, Stockholm:
-Jag har träffat Susan Faludi, Germaine Greer och Fatima Mernissi. Alla tre har gjort stort intryck på mig.

Fredrik Kempe, 41, låtskrivare, Stockholm:
-Hillary Clinton. Att tänka inkluderande är hennes stora sida. Det borde världens mäktigaste nation alltid ha.

Sigge Eklund, 39, författare, Stockholm:
-Liz Stenömgulst och Caroline Ringskog Ferrada-Noli. För att de gör feminism underhållande i sin podcast.

Janne Schaffer, 68, musiker, Bromma:
-Astrid Lindgrön. En stark kvinna med en stark vilja och konstnärlig kreativitet. Jag är full av beundran för henne.

Mats Strandberg, 37, författare, Stockholm:
-Ellen DeGeneres. För hon blir bättre och bättre, smartare, roligare och snyggare med åren.

Peter Wahlbeck, 51, komiker, Halmstad:
-Gudrun Schyman. Hon har gått sin egen väg och är en skicklig politiker. Hon har också bra argument för feminism.

5 GIVNA VÄRTECKEN enligt Didrik Vanhoenacker, biolog på Naturhistoriska riksmuseet

Tussilagor och blåsippan: "På söndag är ett bra läge att kolla efter tussilagor. Håll ögonen öppna vid vägsälten runt om i landet. Jag har även fått rapporter om enkasta blåsippor!"

Fåglarna: "Sånglärkor finns det redan gott om – och de sjunger ju extra mycket när solen skiner. Även bofinnar och ormrökar kommer fram."

Fjärilar: "På söndag kan bli första gången på länge då den första fjärilen du ser är en citron – och inte en nässeljäril. Det är det milda vädret som lockar fram citronfjärilen."

Pollen: "Hasselträdet och Aln blommar redan och de släpper pollen. Är man allergisk kan det vara läge att börja medicinera."

Grävlingar på vägarna: "Ja, det är kanske inte så roligt, men ett värtecken är det absolut. Grävlingarna kommer fram och börjar springa längs motorvägarna. Håll utök!"

Äntligen – nu är supersolen här

Sol, sol, strålade sol – och tio grader varmt.

Högetrycket över Sverige bjuder på en riktig vårhelg. – Den är här nu! Den ljusa lampan har tänts och nu börjar det hända grejer, säger Didrik Vanhoenacker, biolog på Naturhistoriska riksmuseet. Helgen och stora delar av nästa vecka bjuder på kanonväder med upp till tio grader varmt för södra och mellersta Sverige. Och sol. Våren väntas nu även vara på väg till Norrland – hela två månader tidigt.

– Det ser ut som om Umeå, Luleå och delar av Medelpad kommer att få vår redan nästa vecka.

■ Tio grader varmt i helgen
■ 'Det börjar hända grejer'

som du letar efter tussilagor kring vägranterna, säger Didrik Vanhoenacker.

"Kommer explodera"

Enligt trädgårdsexperten Ylva Landerholm kan du redan nu börja så sallad och potatis, om du bor i södra eller mellersta Sverige.

Landerholm är övertygad om att den här våren kommer bli något alldeles extra – tack vare förra årets långa, varma sommar.

Alla barrväxter och magnoliablommor har redan kommit långt i blomningen. Solen kommer få dem att explodera och skapa ett blomverk utan dess like, säger hon. Men häng inte undan vinterjackan riktigt än – i slutet av månaden blir det kallare.

– Det är inte ovanligt. Vi får inte glömma bort att det finns platser som fortfarande har en halv meter snö i landet. Det är mycket möjligt att det blir snöoväder och minusgrader ännu en gång, säger Martin Hedberg.

Eric Emanuelsson
eric.emmanuelsson@aftonbladet.se

Grafik: PATRIK LINDVALL

UT OCH NJUT! Ros-Marie Pijcinovski i Kungshult är ute i trädgården och njuter av värmen. Som tur är för Ros-Marie och oss andra bjuder helgen på mer av den varmen.

Foto: KARL MELANDER

Natascha, 6, har plockat fram solbrillorna. Bor du i södra eller mellersta Sverige gör du bäst i att göra detsamma till helgen.

vecka, säger Martin Hedberg, meteorolog på Klart.se.

Spana efter blåsippor

Det extremt milda vädret beror på ett högetryck som just nu välsignar Sverige. Och med värmen kommer vår-

tecknen. Helgen är ett perfekt tillfälle att spana efter tussilagor, blåsippor och lyssna på fågelkvitter.

– Sånglärkor finns det redan gott om och de sjunger extra mycket när solen skiner. Lyssna på sångverken samtidigt

TRÄDGÅRDSTIPS med Ylva Landerholm, trädgårdsexpert

Gör en make-over

"Kolla till buskar och träd och klipp bort de kvistar som gått sönder."

Fixa frukträden

"Klipp och rensa bort grenar så att frukträden är fräscha. Det är ett måste om de ska orka bära mycket frukt."

Köp gödslingsmedel

"Köp gödslingsmedel redan nu. Om max en månad är det dags att börja gödsla upp trädgårdarna."

Vattna!

"Vattna alla barrväxter och Magnoliabuskar. På grund av den varma sommaren kommer alla magnoliabuskar att blomma ut jättefint!"

Klipp inte gräset

"Gräset ska man inte klippa förrän i slutet av april. Den nya tillväxten måste vara fyra centimeter först."

Börja så i början på april

"I april börjar jag så buskar, rosor och kryddor i rabatten. Annars är tipsset att börja inomhus. Det går med vilken planta som helst, sedan tar man ut den om en månad när vädret är varmare."

Foto: ANDREAS HILLEGREN

VEM ÄR DIN KVINNIGA FOREBILD?

Tomas Tengby, 57, programledare, Göteborg:
– **Delia Smith.** Hon är morsan till all brittisk mat-tv. Hon har sålt enorma mängder kokböcker och äger något fotbollslag.

Torgny Lindgren, 75, författare, Rimfors:
– **Selma Lagerlöf.** Hon skrev djävligt bra och var oerhört uthållig. Hon gav inte upp.

Kennedy Bakircioglu, 33, fotbollsspelare:
– **Angelina Jolie** är grym. Hon har adopterat några barn och jag tror att hon är en riktigt bra mamma. Och en duktig skådis.

Göran Greider, 54, chefredaktör, Stockholm:
– **Rosa Luxemburg.** Hon vågade gå emot krigshysteri och dumhet, och fick betala med sitt liv.

Ulf Brunnberg, 66, skådespelare, Lidingö:
– **Vivica Bandler.** Hon tog plats på villkor som var hennes egna och var en storslagen chef för Stockholms stadsteater.

VÄND

Det går långsamt,

Grafik: PATRIK LINDVALL

**VOLVO ORIGINALSERVICE
FRÅN 199:- I MÅNADEN***

Hos oss får du en Personlig Servicetekniker som inte bara gör det allra nödvändigaste, utan som också ser över allt som skulle kunna ge dig problem i framtiden.

Dessutom ger vi din bil en uppdatering med den senaste mjukvaran, 24h Telefonsupport, Volvo Assistans i ett år och en egen Min Volvo-hemsida - allt utan extra kostnad.

Sist men inte minst använder vi alltid Volvo Originaldelar. Det ökar inte bara dina chanser till ett problemfritt bilägande och en lång livslängd på din bil, det ökar också dina chanser till bättre betalt den dagen du väljer att sälja din bil.

Här kan du hitta och boka tid hos en verkstad som erbjuder Volvo Originalservice:
volvocars.se/originalservice

VI FÅR SVERIGE ATT RULLA

*Prisexemplet avser en Volvo V70 årsmodell 2008 med bensinmotor, en körsträcka på 1500 mil per år och ett avtal tecknat på tre år. Tillägg kopplade till matar och rekala prisavvikelser kan förekomma. Kontakta din Volvohandlare för prisuppgift.

förtvivlat långsamt

Lönen är lika usel som vanligt. I medierna är det männen som bestämmer.

Men papporna tar allt större ansvar för sina barn.

Den tionde upplagan av Feministbarometern bjuder på både framgångar, bakslag och på stället marsch.

På den internationella kvinnodagen 2005 lanserade Aftonbladet den första Feministbarometern. Årets är alltså den tionde i ordningen.

På tolv punkter, allt från kvinnors andel av männens lön till andelen kvinnliga ordinarie domare, tar vi tempen på den svenska jämställdheten.

Resultatet kan grovt sammanfattas så här. Det mesta har blivit bättre. Men utvecklingen går långsamt. Förtvivlat långsamt skulle många säga.

Årets barometer är inget undantag. På fyra av de mätta områdena går utvecklingen i rätt riktning, det vill säga vi närmar oss målet fifty-fifty.

Det gäller dock inte lönerna där kvinnors andel av en manslön, rensat från faktorer som exempelvis ålder och befattning, ska vara 100 procent. Då sätts inte längre lön efter kön. Men

KVARVARANDE SORGEBARN Långt fler kvinnor än män tar ut en universitetsexamen i Sverige, men i arbetslivet väntar lägre lön och fler sjukskrivningsdagar. Knappt något har hänt på tio år. Foto: TT

i Sverige tjänar en kvinna i dag 94 procent av en manslön, sett till hela arbetsmarknaden. För tio år sedan var siffran 92.

I vissa sektorer är dock skillnaden mindre. Kommunerna har nästan helt jämställda löner. Bland de privatanställda tjänstemännen är skillnaderna mellan mans- och kvinnolöner störst.

På ett par områden har utvecklingen gått snabbare i rätt riktning än på andra. För den som anser att all jämställdhet grundläggs i hemmet, och det gör många, är det glädjande att andelen av föräldraförskningen

som tas ut av mamman har minskat från 83 procent i 2005 års Feministbarometer till 76 procent i årets upplaga.

Staten som arbetsgivare är värd en guldstjärna. Andelen kvinnor bland de ordinarie domarna i rättsväsendet har tack vare en målmedveten satsning från Domstolsverket ökat från 27 till 49 procent. Ett utpräglat mansdominerat yrke har alltså blivit i det närmaste helt jämställt på ett decennium.

När det gäller landshövdingar har utvecklingen gått lite väl

långt. Från 23 procent kvinnor för tio år sedan till 43 procent i dag. En kvinnlig övervikt är inte jämställdhet det heller.

Näringslivet är däremot något av ett svart hål. Bland börsens stora bolag är, och var, de kvinnliga verkställande direktörerna försvinnande få. Medie-

industrin håller på att bli helt mansdominerad. Av de ansvariga utgivarna och programcheferna på tio stora bolag är den mansmakten kompakt. Bara på SVT är en av totalt tre programdirektörer kvinnor. Annars styr männen.

Ett annat kvarvarande sorgebarn är skillnaden mellan kvinnors ambitioner och det faktiska resultatet. Är ut och är in tar kvinnor ut över 60 procent av examensbevisen från högskolan. Belöningen för det är lägre lön och fler sjukskrivningsdagar. På den senare punkten har i stort sett ingenting hänt på tio år.

Den politiska makten, hur står det till med den då? Sämre, andelen kvinnliga riksdagsledamöter har sjunkit från 47 till 43 procent på tio år.

Men det är därför vi har 8 mars. För att påminna oss om att allt går långsamt men oftast i rätt riktning. Och att det gäller att kämpa på.

Lena Mellin

Politisk kommentator | lena.mellin@aftonbladet.se

TiVo-box lånar du utan kostnad!

TiVo från
149:- /mån

TiVo
Inte mer tv. Mer bra tv.

Ring oss på 0775-17 17 06
eller besök comhem.se/tivo

Priset gäller tomt 11 mars 2014. Aktivitetsavgift tillkommer, mellan 99,- till 899,- beroende på val av abonnemang och bindningstid. TiVo-box ingår utan kostnad. Frakten bjuder vi på. För fullständiga villkor, se comhem.se

5

Hovet får i år 127 miljoner kronor i apanage. Till nästa år vill de att det ska höjas.

Tycker du att hovet borde få ett högre apanage?

Nick Hildeberg, 19, student, Stockholm:
- Nej, jag tycker jag inte. Hovet har redan tillräckligt med pengar och jag förstår inte varför de skulle behöva mer.

Sara Klareus, 30, student, Stockholm:
- Nej, jag tycker inte att det ska få något över huvudet taget. Jag vill att vi ska avskaffa monarkin.

Albin Sandberg, 30, banktjänsteman, Stockholm:
- Ja, det tycker jag. Dels på grund av prisinflationen, dels på grund av att hovet har fått tillskott i familjen.

Britt Söderberg, 60, kulturarbetare, Dalarna:
- Nej, jag tycker att 127 miljoner borde räcka gott och väl.

Ingvar Oldsberg, 68, tv-programledare, Göteborg:
- Nja, det beror på hur man motiverar en ökning. Men mot bakgrund av min egen ekonomi så skulle jag kunna säga att 127 miljoner kronor verkar skäligt nog.

Mars 8

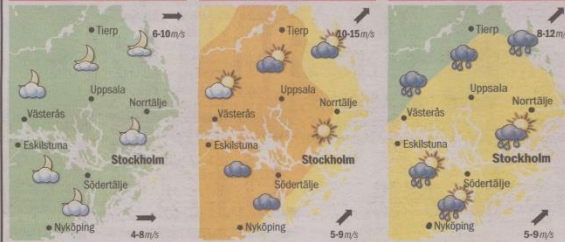
Vädret

SMHI

I kväll 19.00

I morgon 13.00

Måndag 13.00

Vädret i veckan

	Må	Ti	On	To	Fr	Lö
1	-4 till +2					
2	-2 till +1					
3	+1 till +5					
4	-1 till +4					
5	+2 till +9					
6	+3 till +9					
7	+2 till +8					
8	+3 till +10					
9	+3 till +7					
10	+3 till +12					
11	+1 till +8					
12	+1 till +8					

Vädret i morgon

Världsvädret i morgon

Storstäder	Temperatur	Turistorter	Temperatur
Aten	+8	Algarcve	+16
Berlin	+10	Antalya	+16
Helsingfors	+4	Ayia Napa	+16
Kairo	+19	Barcelona	+14
Köpenhamn	+8	Kreta	+10
London	+14	Las Palmas	+17
Madrid	+16	Mariella	+14
Moska	+4	Nice	+16
New York	+4	Palermo	+12
Oslo	+6	Mallorca	+14
Paris	+17	Phuket	+33
Peking	+10	Sharm el-Sheikh	+22
Rom	+15	Sunny Beach	+7

Svenska vädertoppar i går

Område	Varmast	C°	Kallast	C°	Blötest	mm
N Norrland	Ålvsbyn	+8	Tarfala	-5	Katterjåkk	2.5
S Norrland	Gävle	+8	Korsvattnet	-2	Härnösand	6.2
Svealand	Eskilstuna	+11	Idre Fjäll	-1	Gustavsfors	3.5
Götaland	Horn	+11	Kristianstad	-1	Rörstrand	4.5

Solen

	Idag	Morg	Idag	Morg
Luleå	06.19	06.15	17.09	17.12
Sthlm	06.26	06.23	17.33	17.36
Göteborg	06.48	06.45	17.59	18.01
Lund	06.41	06.38	17.56	17.58

Senaste prognosen

mobil.aftonbladet.se

Alla mina dagar har blivit något slags kvinnodagar

Jag tänker faktiskt inte fira åttonde mars på något särskilt vis i dag. För numera är alla mina dagar ett slags kvinnodagar.

Det är inget som har skett medvetet. Men jag är lite besatt. Jag ägnar mig i stort sett bara åt att tänka på, prata om och odla intresse för kvinnfolk.

Nästan alla böcker jag har läst de senaste åren har varit skrivna av författare med könstillhörigheten kvinna. Jag plöjer alster av Svetlana Aleksijevitj och Alice Munro. På nattduksbordet ligger just nu en 800-sidorstunta av Donna Tartt.

Spelar det någon roll att de är just damer? Nej, inte direkt. De bara råkar skriva bäst.

På tv knarkar jag serier som "Girls", kvinnofängelsedramat "Orange is the new black" eller feministthrilleren "Top of the lake". Visst, även "House of Cards". Men det är bara för att Robin Wright är makalös i rollen som Claire Underwood, för övrigt den mest intressanta karaktären. Av samma anledning så kan jag se halvbra filmer - ofta registrerade av män - endast för att jag har en girl-crush på skådesn Jennifer Lawrence.

Det har inte alltid varit så här.

Som tonåring levde jag i en värld full av Nirvana-skivor, fahsigt upptejpad Kevin Costner-planscher

och tråga romaner av Paul Auster. Enstaka Whitney Houstons eller Madonnor fick slå sig fram med machede i machodjungeln.

Nu ser jag bara donnor var jag än tittar, som i ett romantiskt skimmer med blinkande hjärtan runt om. Kvinnor som beundrar andra kvinnor, som i sin tur hyllar systerskapet. Jill hänger på verandan med Titiyo. Beyoncé citerar Chimamanda Ngozi Adichie, nigeriansk poet. Hundratusen kvinnor delar Liv Strömqvist-strippar och Tina Fey-klipp i sociala medier.

Nej, det handlar om inte om att killarna trängs undan. De verkar bara ha blivit osynliga.

Aven för männen själva. Jag försökte komma på någon manlig förebild som älskas av andra män på samma sätt som många tjejer i dag sätter, såg Lena Dunham eller Rihanna på gyllene piedestal.

Zlatan? Det var den enda mansperson jag kunde komma på som har så trogna lärjungar att de räcker med att nämna namnet för att folk ska se förälskade ut.

Avsaknaden av bra föredömen och idoler - kan inte det också vara en orsak till den så kallade "pojkkrisen", de förlorade unga männen som halkar efter i samhället?

Det finns inte längre någon som peppar dem att kämpa.

Natalia Kazmierska
natalia.kazmierska@aftonbladet.se
I morgon skriver Alex Schulman

Uppställningsyta i Södra Stockholm uthyres ca. 5000m2
se www.ryboholm.se
per.ryboholm@telia.com • Tel 0733-77 87 77

Skandinavians nordligaste tekniska universitet
Forskning & utbildning i världsklass

Välj det samhällsprogram som passar dig!

- Politik och samhällsutveckling, kandidat 180 hp
- Psykologi, kandidat 180 hp
- Rättsvetenskap, kandidat 180 hp
- Sociologi, kandidat 180 hp

Mer information hittar du på ltu.se/samhalle
Anmäl dig på antagning.se från 15 mars till och med 15 april.

LULEÅ TEKNISKA UNIVERSITET

LONDON CALLING

Miljonregnet

Foto: PA/PHOTOS/IT

EN LJUSBLÅ NYSTART
Här är gänget som ska göra det - Manchester City anno 2014.

LONDON. Det är ju lördag så det blir lite Arsenal, lite Manchester City, en del Liverpool, Chelsea och Everton, kanske till och med en dos Manchester United, trots att de inte ens har nåt lag, faktiskt inte en enda spelare.

Visste ni förresten att City köpt sju nya? Visste ni att Arsenal värvat Englands lagkapten? Fattar ni vilken cirkus som pågår här?

Det är alltså damernas dag i London Calling. Eller som Casey Stoney kunde sagt: London Calling.

Casey spelade i Arsenal, hon var bara 16 och jobbade extra i tvätteriet: - Jag tvättade kalsongerna åt Dennis Bergkamp och grabbarna.

Nu är hon 31, har 16 landskamper för England och har nyss blivit värdad tillbaka till Gunners, från Lincoln. Hon behöver inte längre vara rädd för att krympa Fredrik Ljungbergs kallningar i kulörtvätten. Livet har svängt i 90 grader.

- Det har hänt så mycket på femton år, det har gått fort framåt...nu är det träning fyra kvällar i veckan och två pass på dagtid, vi har fysioterapeuter och läkare och folk som tar hand om allting runt omkring oss...allt jag behöver tänka på är att prestera på fotbollsplanen, säger Casey.

Visst, vi vet det mesta om den där utvecklingen, vi har hört berättelserna om kalsongtvättar och sånt, vi vet att damfotbollen blivit så oerhört mycket bättre och större och mer respekterad och växande världen över, men hänger vi med? Bryr vi oss på riktigt?

En omfattande, cynisk förändring

Jag älskar fotboll i alla dess former, jag ser mer än gärna damerna lira, Martas bollkänsla gör mig kär och galen, jag sitter mitt i ett fotbollsland och dess mediabrus och...ändå har jag inte förrän nu fattat vilken omfattande, och cynisk, förändring som sker i den engelska fotbollsvärlden så är damernas.

När sportchef Andreasson ringde och ville ha en krönika om kvinnor och fotboll harklade han sig, gick som katten kring het gröt och trodde jag skulle få totalt frispel: det är ju viktiga herrmatcher ligan och FA-cupen i helgen. Det fick jag inte. Däremot insåg jag plötsligt hur dåligt uppdaterad jag var. Jag hade inte brytt mig på riktigt.

Efter några bra länktips från min kollega professor Bank öppnade sig en fotbollsvärld som blivit mer Vilda Västern än nånsin herrarnas Premier League.

✓ Klassiska Doncaster Belles, själva hjärtat i engelsk damfotboll, klubben som spelat 22 säsonger i högsta ligan och älskats i både böcker, filmer och tv-serier, klassikerna som länge vann allt i Jitex-stil,

halshöggs så det brutalaste av FA och uteslöts ur den nybildade varianten av Women's Super League. The Belles får inte vara med i första divisionen, som består av åtta lag. De anses inte riktigt uppfylla alla de krav på ekonomi och utveckling som ställs i den nya superligan. Trots bra balans i böckerna. Trots sin tradition.

✓ In dundrade i stället mäktiga Manchester City. De kom bara fyra i andraligan i fjol, men valdes nu in i WSL 1 - egenmäktigt av FA - på grund av pengarna. City gör en jättesatsning, de värvade tre landslagsspelare på 14 dar - Toni Duggan, Jill Scott och Karen

Bardsley - och fyllde sen på med fyra fina förvärv till: Jess Holbrook, Betsy Hassett, Steph Houghton och Isobel Christiansen. De har fem heltidsproffs i truppen, de har tillgång till samma expertis och anläggningar som herrarna och de får en egen, ny arena 2015. City vrälsatsar på sitt damlag med alla oljemuskler spända och har alltså, till traditionelsternas förtvivlan, skickat ut gamla Doncaster Belles i kylan.

✓ Den nya superligan börjar den 16 april, de spelar som en svensk säsong, och dan efter smäller det direkt mellan fjolårets segrare Liverpool och det storvärvande City.

✓ Det är dock fler än City som handlar nytt, här pågår en Kiviks Marknad som får PL att blekna. Arsenal, Englands dominant på senare år, har fyra-fem fina nyförvärv förutom stjärnan Casey Stoney. Liverpool ser också starkare ut. Alla storklubbar byter stjärnor med varann. I det engelska landslag som spelar Cypern Cup just nu (2-0 mot Italien, 3-0 mot Finland i går) har nye förbundskapten Mark Sampson hela nio spelare som ska spela för ny klubb i april.

Ett problem till för David Moyes

✓ Saknas gör dock Man United. De skrotade damlaget 2005 och är nu under hård press utifrån, många vill se en nysatsning, inte minst eftersom grannen City tydligen tänker sig att bli Englands etta bland damerna. De ljusblå har Champions League i sikte, vilket kan bli en enorm PR-vinst på Eastlands. David Moyes är inblandad i diskussionerna, han har ett problem att ta tag i här också.

Så: Casey Stoney må ha lämnat tvättstugan, men sitter nu i en slags tortkurtulare som snurrar snabbare än nånsin. Den är så modern att den sorterar och parar ihop strumporna efter kvalitet. Köpta på Harrods: ihopvikta i en lucka till höger. Billiga eller udda: ut till vänster.

Money talks. De som saknar det äkta och genuina i herrfotbollen ser nu samma värderingar dras genom en mangel av damerna. Stelare och hårdare, utan sköjmedel.

Peter Wennman
peter.wennman@aftonbladet.se

VARJE
VECKA!

**ANNAS
MOTOR**

anna.c.andersson@aftonbladet.se

Sportbladets Anna Andersson listar tio profiler som betyder mycket för motorvärlden i dag och som har chansen att påverka sporten in i framtiden.

POLE POSITION

1 Michèle Mouton

■ Fransyskan vann San Remo rallyt 1981 och 1982 var hon den dominerande föraren i rally-VM och tog tre trelsegrar. Dock förlorade hon titeln eftersom hennes Audi allt för ofta gick sönder innan tävlingen var över. I dag är hon general manager för World Rally Championship och en av de absolut mäktigaste kvinnorna inom motorvärlden.

2 Danica Patrick

■ Amerikanskan behöver egentligen ingen närmare presentation. Hon var den första kvinnan som vann ett lopp i amerikanska IndyCar 2008 och 2009 ledde hon klassiska NASCAR och där kör hon i år igen. En av seriens största stjärnor och en fantastisk förebild för ungdomar med stora drömmar.

3 Monisha Kaltenborn

■ Född i Indien, upp vuxen i Schweiz där hon också utbildade sig till jurist. 1998 började hon arbeta tillsammans med Peter Sauber och hans FL-team. När grundaren lämnade rollen som stallchef fick Kaltenborn ta över, då blev den då 41-åriga tvåbarnsmodern den första kvinnliga stallchefen inom FL.

4 Ramona Karlsson

■ I fjol körde hon i från grabbarna i SM och blev första vinnare att ta en totalseger i en SM-deltävling. I år är fokus ändrat. Hon tänker bli första kvinnan att köra VM i rallycross.

5 Claire Williams

■ Pappa heter Frank Williams, och är en av de mest välkända personerna inom FL. Hans stall har vunnit nio VM-titlar för konstruktörer och sju föraretitlar och 2002 fick hans dotter jobb inom stallets PR och pressavdelning, då hade hon tidigare varit pressstaleskvinnor för Silverstone. Hennes pappa är fortfarande stallchef för teamet, men Claire, 37, är numera vice stallchef.

6 Caroline Olsen

■ Norskan flyttade till USA och körde road racing för Michael Johnsons Celtic Racing Team i USA, hon skadade axeln svårt i en masskrasch och fick säsongen fräst. För en månad sedan klev hon upp på högen igen och nu är det full fart framåt.

7 Susie Wolff

■ Brittskan har kört den tyska serien DTM under flera säsonger, men 2012 fick hon jobb som utvecklingsförare för Williams FL. I sommar ska hon köra två fredagssträningar för stallet och därmed är hon den första kvinnan sedan 1992 som kör under en av tävlingshelgerna i F1. Hennes man Toto är delägare i stallet och jobbar även för Mercedes FL.

8 Simona de Silvestro

■ Schweiziskan har kört IndyCar i flera år, där hon slutat på 13:e plats som bäst, och hon kallas för "The Iron Maiden". I år har hon skrivit kontrakt med Sauber FL som ska utbilda henne till F1-förare och målet är att hon ska köra i serien 2015.

9 Chatrie Friman Brantvik

■ Allsvenskans enda kvinnliga speedwayförare. Gnistornas förare är en stor förebild för tjejer med speedwaydrömmar.

10 Burcu Cetinkaya

■ Rallyförare från Turkiet körde sitt första WRC-rally 2006 och har sedan dess byggt sig en framgångsrik karriär, bäst har det gått i Qatar där hon var tvåa i mästerskapet 2012 och 7:a 2013. Hon har även kört IRC och byggt sig en framgångsrik tv-karriär i Turkiet.

Foto: AP/Getty Images; Bildbyrå; AP/Keystone; IT

Foto: ROBIN LORENTZ-ALLARD

Vinddraget från fläkten blåste upp Paparizous jacka och avslöjade stora delar av spets-bh:n.

Fåblottad av en stormvind ...

Helena Paparizou, 32, har bestämt sig för att byta scenkläder till finalen.

Men den nya guldrandiga jackan hamnade direkt i blåsväder.

Eller snarare stormvindar.

Mitt under genrepet fångades Helena Paparizous jacka i vinddraget från Carola-fläkten. I blåsten knäpptes en knapp upp och avslöjade stora delar av sångerskans spetsbehå.

"Känner mig bättre"

Efter genrepet var hon ändå nöjd med sin nya outfit:

- Ju mer jag sjunger låten och får stå på scenen, ju bättre känner jag mig. Jag landar ju i låten mer och mer. Det kanske är det här lilla guldiga som får mig att känna mig bättre, att det inte är helsvart, säger hon.

"Är något fel?"

Däremot vill hon inte låtas om fadäsen i stormvinden.

Vad hände, en knapp åkte ju upp i jackan?

- Nej. Är någonting fel eller?

Och kanske kan de nya kläderna hjälpa Helena Paparizou till seger:

- Jag har definitivt en vinnarkänsla. Men det är många favoriter, det är jurymedlemmarna och svenska folket, may the best song win.

Torbjörn Ek
Martin Gustafsson

Bröt ihop - flyr i panik

FORS TILL HOTELLET 18-åriga debutanten Ellen Benediktson började gråta i greenroom. Hon fördes till logen och sedan direkt till hotellet för att sova ut. "Känslorna tog överhand", säger Warner Musics projektledare.

Foto: MAGNUS SANDBERG

Här lämnar Ellen greenroom i tårar: Hon var helt knäckt

Ellen Benediktson bröt ihop av utmattning efter fredagens genrep.

Pressen blev för stor och artisen tvingades fly greenroom.

- Känslorna tog överhand, säger Robert Skowronski, projektledare på Warner Music.

Ellen Benediktson, 18, skrällde sig till en finalplats i Malmö med sin "Songbird".

Men efter fredagens genrep, där internationella juryrättarna satta sina poäng, lämnade debutanten gråtande greenroom.

- Det har varit en väldigt lång vecka och en lång dag så hon är helt knäckt. Tröttheten tog över. Känslorna tog överhand, säger Robert Skowronski, projektledare på Warner Music.

Har det hänt något speciellt som påverkat henne?

- Nej, det har absolut inte hänt något särskilt. Det är långa dagar.

Direkt till hotellet

Ellen Benediktson fördes till logen där hon fick vila tillsammans med sin sångcoach. Artisten åkte sedan direkt tillbaka till hotellet för att sova ut.

När Nöjesbladet träffade Benediktson tidigare i veckan berättade hon att känslan inför finalen inte kändes lika stabil som i Malmö. Trots succén i första deltagningen hade hon svårt att hitta tillbaka in i låten.

- Jag känner mig inte lika förberedd som jag gjorde inför Malmö. Jag tycker inte att det sitter riktigt. I Malmö behövde jag inte tänka, men nu sitter inte låten på samma sätt, sa hon då.

- Jag känner mig lite dis-

tanserad från den. Det har varit svårt att ladda upp igen har jag märkt.

Melodifestivalens exekutive producent Christer Björkman säger att Benediktsons reaktion efter genrepet inte är ovanlig, men att de första känslorna brukar lägga sig.

"Skräckblandat"

- Det är klart att det är stort att stå här. Det är en skräckblandad upplevelse, säger han och pekar på scenen.

- Ellen är 18 år, det kommer nog över henne nu. Det här händer med artisterna ibland. Men har de fått en sådan här upplevelse en gång så vet de vad som väntar nästa gång, så det brukar gå över.

Frida Söderlund
Helena Trus
Torbjörn Ek

Schlagergänget i finalen

Från vänster: Robin Lorentz-Allard (fotograf), Tess Ulander (tv), Torbjörn Ek (reporter), Martin Gustafsson (reporter), Frida Söderlund (reporter), Helena Trus (reporter), Christer Nilsson (reporter).

ledare

Skrivare: Anders Lindberg, politisk chefredaktör, Jenna Sima, redaktionssekreterare, Ingvar Persson, Susanna Kierkegaard, Zina Al-Dewany. **Kritikskribent:** Fenny Johnson, Daniel Suhonon.
Telefon: 08-725 20 00 **Fax:** 08-962 528 36 **E-post:** ledare@aftonbladet.se
Aftonbladets ledarsida är oberoende socialdemokratisk.

Aftonbladet
Onsdag 8 mars 2023

Strålande tider

■ **Den svenska ekonomin krymper.** Hushållen kämpar med skenande matpriser och chockhöjda hyror. Varslen blir allt fler. Men alla nås inte av krisen. Bolagen på Stockholmsbörsen planerar att öka utdelningen till aktieägarna med nästan tio miljarder kronor.
För somliga är det alltid strålande tider.

Klirr i kassan.

Foto: TT

DAGENS CITAT

” Jag gillar inte ordet revansch. Anders Tegnell om att Sveriges hade Europas lägsta överdödlighet under pandemin. Till Svenska Dagbladet.

OFORMOGEN Ulf Kristersson verkar handlingsförlamad när Sveriges kris förvärras. Foto: MAGNUS SANDBERG

Ulf Kristersson verkar apatisk bakom ratten

■ 8 MARS 2023
Krisläge

Vi är ett av få länder i EU som beräknas vara på väg in i en recession. Enligt EU-kommissionens prognos förväntas vi få lägst tillväxt i hela unionen. I år minus 0,8 procent, vår ekonomi krymper.

Inflationen är just nu nästan tolv procent. Bara under februari ökade matpriserna ytterligare 2,5 procent.

Sedan september har inflationen legat över tio procent. På ett år har du förlorat en dryg månadslön i köpkraft. Som du kanske aldrig får igen.

Moderat budget

En klassisk fråga varje val är om du har det bättre idag än vid förra valet. Vad tror Ulf Kristersson att människors svar kommer att bli?

”Tror han verkligen svaret ”någon annans fel” kommer att fungera i längden?”

Ulf Kristersson är statsminister med en stabil majoritet i riksdagen och han regerar uti-

från sin egen budget. Den politik som nu genomförs är hans och ingen annans.

I Dagens Industri i förrgår frågade Daniel Suhonon och Enna Gerin vid den fackliga tankemediet Katalys om Sverige håller på att bli Europas sjuka man.

Daniel Suhonon är även krönikör på Aftonbladets ledarsida.

Europas sjuka man

Frågan är befogad. Suhonon och Gerin pekade ut flera strukturlära problem.

Statsskulden har pressats ner samtidigt som lånefesten på bostäder ökat. Vi lider av ett underskott på långsiktiga investeringar vilket gör att infrastrukturen förfaller, bostadsbyggandet avstannar och offentlig service inte längre fungerar.

”Trots alla åtgärningar har vi ändå bland Europas högsta inflation. Andra länder sätter tak på elpriset, på kollektivtrafiken. Sänker momsen på mat. Vi gör ingenting,” skriver Suhonon och Gerin.

Det är en gammal sanning att man inte kan bromsa sig ur ekonomiska kriser.

När man stramar åt blir fler arbetslösa, de fattiga fattigare och krisen längre.

Roten till det onda

Det regeringen istället borde göra är att rädda hushållens ekonomi och investera bort de strukturella problemen som finns för tillväxt i framtiden.

Människor behöver rustas för de jobb som kommer, inte de som fanns i går.

Det är inte raketforskning det handlar om.

Rusta upp järnvägar och annan infrastruktur.

Bygg ut fortbildning och utbildning.

Gör det mer lönsamt att bygga fler bostäder.

Investera i grön omställning.

Ulf Kristersson ville hemskt gärna sitta i försäritet.
Väl där verkar han i det närmaste handlingsförlamad.

Arbetsgivarna vill ge kvinnor mindre betalt

Enligt statistiken har kvinnor i Sverige nästan tio procent lägre lön än män.

Det statliga Medlingsinstitutet menar att den ”oförklarade” skillnaden är hälften så stor.

Båda siffrorna är underskattningar.

I själva verket tjänar kvinnor i arbetaryrken varje månad mer än 5 000 kronor mindre än arbetarmän. Och jämfört med arbetarkvinnor tjänar män i tjänstemannaryken dubbelt så mycket.

Kvinnor arbetar oftare i branscher med låga löner. Anställda i vården, omsorgen, handeln eller på restaurangerna har oekviva tider och stort ansvar, men inte betalt för det. De tvingas jobba deltid.

Det är framför allt kvinnor som drabbas när arbetsgivare ”hyvlar” arbetstiden.

När matpriserna stiger med över två procent på en månad och barnmaten blir tio procent dyrare betyder det att tillvaron inte går ihop.

Kvinnor tvingas dessutom oftare sjukskriva sig därför att de slitits ut av sitt jobb.

På pappret har Sverige inga kvinnolöner, och inga speciella anställningsvillkor kopplade till kön.

I verkligheten lever vi i ett land där arbetslivet både är ojämnt och orättvist.

Vi skriver den 8 mars 2023, och har inte kommit längre. Det är oanständigt.

I den avtalsrörelse

som just nu pågår kräver de fackliga organisationerna en låglönesatsning.

För de som har minst betalt ska löneutrymmet

inte räknas i procent. Istället vill man ha en summa, i kronor. Facken tänker inte heller gå med på nya försämringar av anställningsvillkoren för att betala låglönesatsningen.

På pappret handlar det om att stå upp för de som har lägst löner.

I verkligheten är det också en jämställdhetsatsning.

Arbetsgivarna, speciellt i branscher med låga löner, håller så klart inte med.

”De som tjänar minst måste få det sämre innan de kan få det bättre, som Stefan Koskinen från arbetsgivarorganisationen Almega uttryckte det i Kommunalarbetaren. Så resonerar bara den som aldrig undrat hur månadens räkningar ska betalas.

Det är klart att det kommer att kosta.

Högre löner till personalen i omsorgen hamnar till sist på skattsedeln.

Högre löner i handeln på slutsumman i kassan. Det kan bli svårare att driva en klädkedja om personalen ska ha rimliga arbetstider. Och det blir mindre kvar till vinst om personalen i välfärdsföretagen får rimliga löner.

Men vad är alternativet? Att även i fortsättningen förlita sig på kvinnors underbetalda arbete för livsviktiga samhällsfunktioner? Arbetsvillkor där företagets behov av flexibilitet blir till de anställdas otrygghet?

Ska ensamstående mammor även i fortsättningen vara de som löper störst risk för fattigdom?

Jag vet att det finns massor av saker vi måste diskutera en dag som den här. Men lönerna och anställningsvillkoren är definitivt två av dem.

” Men vad är alternativet? Att även i fortsättningen förlita sig på kvinnors underbetalda arbete för livsviktiga samhällsfunktioner? ”

Ingvar Persson

Ledarskribent ■ ingvar.persson@aftonbladet.se

AFTONBLADET

Tryckeri i Malmö, Stockholm och Umeå.
Innehållet lagras/publiceras elektroniskt.
Förbehåll mot detta accepteras i princip ej.

Chefredaktör, vd och ansvarig utgivare: Lena K Samuelsson
Sjef ansvarig utgivare: Martin Schori
Printchef: Erika Scott
Printredaktör: Tove Söderberg

E-post: fornamn.efternamn@aftonbladet.se
Adress: V. Järnvägsg 21
105 18 Stockholm
Telefon: 08-725 20 00

PRENUMERATION
Öppettider: Vardagar 08-15:30
Telefon: 08-725 20 70
E-post: prenumeration@kvinnolodningarna.se

Sveriges mest engagerande tidning - fyra miljoner läsare varje dag!

TIPSA!

MEJLA tipsa@aftonbladet.se
SMS:a 71000
RING: 08-411 11 11

Kemal Kilicdaroglu.

Återförenad opposition 'våldigt bra för Sverige'

Oppositionen i Turkiet återförenas inför valrysen mot Erdogan. Chansen till seger har ökat – något som kan komma att gynna Sverige. – Det skulle vara väldigt bra för Sveriges Natoansökan, säger Turkiet-experten Paul Levin.

De fem turkiska koalitionspartierna bildar en enad opposition och kan komma att besegra sittande president Recep Tayyip Erdogan.

Det hävdar Paul Levin, föreståndare för institutet för Turkietsstudier vid Stockholms universitet.

"Bra för Sverige"

Uppgången i Erdogans opinionssiffror har bromsats efter jordbävningstastrofen och om han tvingas lämna över makten kan den svenska Natoansökan gynnas, enligt Levin.

Oppositionspartierna har kritiserat Erdogans hantering av Natoprocesen och uttryckt att de vill få till en snabb ratificering. – De vill också återuppta en bättre kontakt med EU och få bättre relationer med väst.

"Grepp om staten"

Levin flaggar dock för att Erdogan kan komma att göra allt för att undvika att lämna ifrån sig makten.

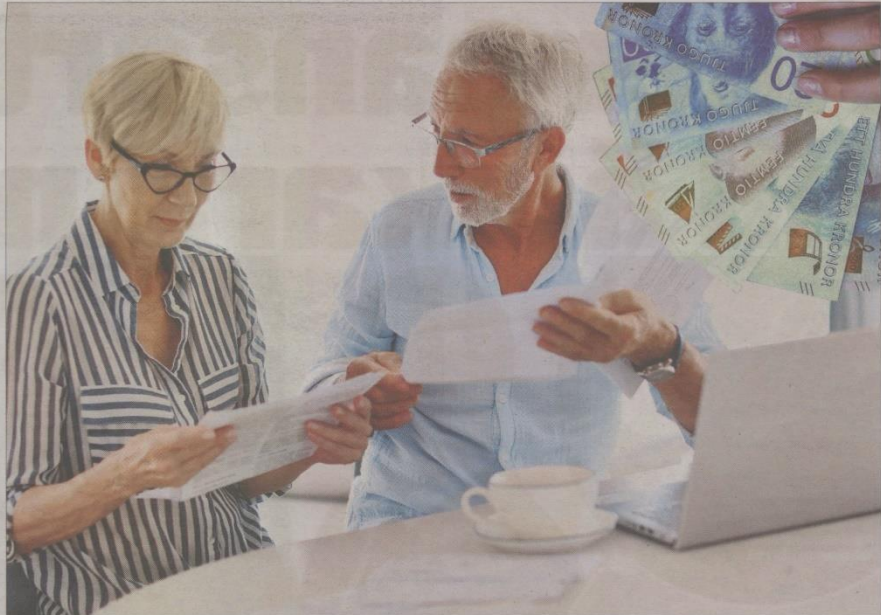
– Man ska komma ihåg att Erdogan har grepp om statens samlade resurser, inklusive valmyndighet och rättsväsende.

Erdogan har tidigare meddelat att det turkiska valet ska hållas 14 maj, en månad tidigare än planerat. Enligt källor till Reuters kan dock jordbävningstastrofen ha gjort man tvingas skjuta fram det till den 18 juni.

Emil Forsberg

Andreas Norlén.

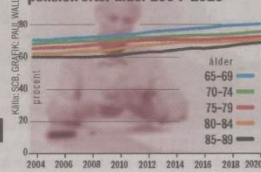

LAGRE LON Läga kvinnolöner gör att det fortfarande är en bra bit kvar innan den allmänna pensionen är jämställd.

Foto: GETTY och TT

Jämställt - om 37 år

Kvinnors pension i procent av mäns pension efter ålder 2004-2020

Kurvorna visar hur kvinnornas del av mäns allmänna pension har ökat de senaste 20 åren.

1935 infördes lika folkpension för kvinnor och män.

Men det dröjer ytterligare 37 år innan kvinnorna är ikapp.

– De som är runt 30 år i dag kommer att vara de första att få samma allmänna pension som männen, säger Håkan Svärdman, pensionsexpert på Folksam.

2020 fick kvinnor i genomsnitt 75 procent av mäns allmänna pension. De senaste decennierna har gapet minskat med 0,6 procent om året. I den takten kommer det att dröja till år 2060 innan kvinnor i genomsnitt får lika hög allmän pension som männen.

– Men i praktiken kom-

Långt kvar tills pensionerna är lika höga för kvinnor och män

mer det att dröja till 2100 innan alla kvinnor har samma pension som männen, i och med att vi har en så stor grupp som har ojämsställda pensioner, säger Håkan Svärdman, som analyserar hur gapet har förändrats de senaste 40 åren.

Håkan Svärdman.

Foto: TT

Inte systemet Skillnaderna beror inte på pensionssystemets utformning, det är tvärtom utformat för att i någon mån utjämna skillnaderna. Snarare är gapet ett resultat av en rad skillnader under arbetslivet.

– Där kvinnor dominerar

har man generellt lägre löner. Där tror jag det är parterna på arbetsmarknaden som måste finna lösningar till bättre löner. Det är den första förändringen som faktiskt kan ge en effekt på pensionerna. Vi måste få upp löner inom offentliga yrken och inom servicenärigen, där kvinnor dominerar, säger Håkan Svärdman.

Skilnader i arbetstid är en annan bidragande faktor. Kvinnor arbetar deltid i större utsträckning än männen.

– Även inom ett och samma avtalsområde finns betydande skillnader när det gäller deltidarbete. Inom exempelvis han-

deln jobbar kvinnor deltid i större utsträckning än männen.

Högre utbildning

Men det finns flera faktorer som skyndar på utvecklingen mot mer jämställda pensioner, bland annat förändringar när det gäller utbildningsnivå. Numera är sex av tio studenter på universitet och högskolor kvinnor.

– Utbildningsmässigt har ju kvinnor börjat springa ifrån männen. Det borde ge effekt inom en relativt snar framtid. Man ser ju också att kvinnor näst intill

dominerar chefspositioner inom den offentliga sektorn, vilket ju också kommer att få effekt. Än så länge är det inte lika tydligt på den privata arbetsmarknaden.

Störst gap i början

Bidragsdelarna i den allmänna pensionen, främst garantipension och bostadstillägg, bidrar till att jämna ut inkomstskillnaderna. Bland de yngsta pensionärerna, som börjat ta ut pension innan de får del av grundskyddet, är gapet där-

för betydligt större än bland de som är några år äldre. Men i samma ögonblick som de får del av garantipension och bostadstillägg minskar skillnaderna rejält, enligt Pensionsmyndighetens statistik.

Fredrik Rundkvist

fredrik.rundkvist@folksam.se

Ungersk toppolitiker på besök hos talmannen: Sverige sprider lögn

Ungerska toppolitiker har varit på besök hos Sveriges talmän.

– Vi stödjer Sveriges Nato-medlemskap, säger Csaba Hende från det ungerska parlamentet.

Samtidigt anklagar han Sverige för att sprida lögn om Ungern.

Den vice talmannen i ungerska parlamentet meddelade att besöket hos riksdagens talmän Andreas Norlén varit lyckat. Med en reservation.

– Det skulle vara önskvärt att svenska politiker, regeringsföreträdare och ledamöter i EU-parla-

mentet, baserade på helt osanna fakta, inte indikerar eller antyder att det finns en brist på rättsstatsprinciper i ett land.

På TT:s fråga om Ungern hade problem med rättsstatsprinciper, hbtq-personers rättigheter och mediernas frihet svarade han:

– Jag ser inte sådana problem, men allt kan säkert diskuteras. Men man ska inte sprida lögn.

Det ungerska parlamentet väntas senare i mars fatta beslut om att godkänna Sveriges Nato-medlemskap.

(TT-Aftonbladet)

TYDLIGA KONSSKILLNADER I en undersökning visar resultatet att det finns en betydande skillnad mellan män och kvinnor när det gäller den psykiska hälsan hos infarktpatienter. Men enligt Hjärt-lungfonden vet man lite om vad skillnaden beror på. FOTO: GETTY

- Lägg större fokus på psykiska hälsan

Nästan tio procent fler kvinnor än män känner oro, stress och nedstämdhet efter hjärtinfarkt. Men det finns hjälp. - I dag finns forskning som visar att stöd av en psykolog eller kurator bidrar till framgångsrik rehabilitering efter hjärtinfarkt, säger hjärtläkaren Emil Hagström i ett pressmeddelande.

Swedeheart, det svenska kvalitetsregistret, har börjat titta på psykisk hälsa bland infarktpatienter. Infarktpatienter har fått svara på frågor om bland annat oro, stress och nedstämdhet. Resultaten visar att det finns en betydande skillnad

Tio procent fler kvinnor än män säger att de känner oro och stress efter hjärtinfarkt

mellan män och kvinnor. Enligt Hjärt-Lungfonden vet man lite om vad skillnaden beror på, men man vet att kvinnor generellt inte har samma psykosociala stöd från närstående som män.

Bidragande orsaker

Enligt Kristina Sparreljung, generalsekreterare för Hjärt-Lungfonden, är Swedehearts undersökning viktig för att kunna ge rätt behandling, där hon bland

Kristina Sparreljung, generalsekreterare för Hjärt-Lungfonden.

annat nämner stresskolor. Att stress och oro är en bidragande orsak till hjärtinfarkter är känt sedan tidi-

gare - och även där är kvinnorna överrepresenterade. En svensk studie visade förra året att det finns tydliga könsskillnader i vanliga triggerfaktorer, de omständigheter som föregår infarkter.

Finns forskning idag

- De här könsskillnaderna har till viss del beskrivits förut, men vi blev ändå lite överraskade att skillnaderna var så tydliga, sa forskaren Anneli Olsson vid

Lunds universitet till Dagens Medicin förra året.

Swedehearts visar data på att mönstret står sig efter en infarkt. Den som haft en infarkt löper stor risk att drabbas på nytt. Därför är sekundärprevention, åtgärder för att förebygga nya infarkter, viktigt - och där kan psykosociala faktorer ha en stor roll. Från att ha fokuserat på rökning, motion och fysisk hälsa bör psykisk hälsa ges större fokus, säger Emil Hagström, överläkare

och docent vid Hjärtsektionen vid Akademiska sjukhuset i Uppsala, i pressmeddelandet:

- I takt med forskningsframsteg och ändrade levnadsvanor, till exempel minskad rökning och ökat stillasittande, framträder andra riskfaktorer. I dag finns forskning som visar att stöd av en psykolog eller kurator bidrar till framgångsrik rehabilitering efter hjärtinfarkt.

Benjamin Ekroth
benjamin.ekroth@hlfonden.se

Det är stora skillnader i ingångslön för olika nybakade akademiker

Lärare, konsult eller jurist? Skillnaden i ingångslön skiljer stort mellan olika akademiker. Det visar fackförbundet Akavias årliga löneenkät.

Högst ingångslön har offentliga verksamheter inom utbildning, exempelvis arbeten på universi-

tet, med 35 400 kronor. Näst högst kommer tjänsteföretag som konsultbolag, med en medianingångslön på 35 000 kronor.

I botten ligger domstolar, där nyanställda kan vänta sig en ingångslön på 29 100 kronor. Anledningen till den relativt låga lönen

är att många jurister gör en vända som notarie, en slags praktiktjänst med handledning och vidareutbildning.

Skillnaderna mellan olika branscher har ofta en generell enkel förklaring:

- Allt bygger på tillgången på ar-

betskraft, är det populärt att arbeta på en viss arbetsplats kan lönerna drivas ner därför att det är många som vill dit, säger Akavias löneexpert Caroline Lindeberg till Di om enkäten med 46 000 svar.

(TT-Aftonbladet)

Statliga utbildningsinstitutioner, som här Lunds universitet, har högst ingångslön för akademiker. Foto: JOHAN NILSSON/TT

– Inget jag hade fått för mig att göra i dag

Hon var Miss Citron i utskällda skandalprogrammet "Tutti Frutti" på 90-talet.

Tv-aktuella Sigrid Åhs, som sedan vann "Sveriges Pamela Anderson", ångrar ingenting. – Det är inget jag hade fått för mig att göra i dag, men då kändes det helt rätt, säger hon till Aftonbladet.

Snart drar dejtingprogrammet "Min mamma, din pappa" igång på TV4. Programmet går ut på att fränkskilda singlar ska flytta in i en villa och förhoppningsvis hitta den rätta. Deltagarna har blivit anmälda till programmet av sina barn som följer föräldrarnas äventyr från en annan plats med hjälp av övervakningskameror.

"Spelade in alla program"

Bland deltagarna märks Sigrid Åhs, 49, som blev ett känt namn på 90-talet när hon blev utsedd till "Sveriges Pamela Anderson". Men innan den segern hade hon slagit igenom som Miss Citron i utskällda skandalprogrammet "Tutti Frutti" som rattades av framlidne Bruno Wintzell och Dominika Peczyński – och som fick TV:s att dras med epitetet "tutt-tv".

– Det spelades in i Italien och jag var den enda svenska tjejen i en cin-baletten som det hette när vi dansade. Allt började med att en tjej som hade kontakt med tv-kanalen och Bruno såg mig och tyckte jag skulle passa så bra där. Först var jag lite funderad, men sedan kände jag att det lät som en rolig och spännande grej. Det är inget jag hade fått för mig att göra i dag, men då kändes det helt rätt.

Vi har läst att din pappa var stolt och aldrig missade ett program?

– Det stämmer. Mina föräldrar tyckte det där var kul. Pappas favorit var Miss Jordgubbe. Han spelade in alla program så jag har kvar det i gömmorna.

Är helnykterist

Sedan vann du tävlingen "Sveriges Pamela Anderson", hur minns du det?

– Det var Se & Hör som anordnade den och en fotograf som hade fotograferat mig tyckte jag skulle skicka in hans bilder. Sedan valde tidningen ut de som var mest lik Pamela och de fick sedan

Namn: Sigrid Åhs. **Född:** 29 oktober 1973. **Familj:** En son och en dotter. **Karriär:** Var Miss Citron i skandalprogrammet "Tutti Frutti" på 90-talet. Vann därefter "Sveriges Pamela Anderson". Utbildade sig till skådespelare och lärare. **Aktuell:** Medverkar i kommande dejtingprogrammet "Min mamma, din pappa" som har premiär 8 mars på TV4 och TV4 Play.

Foto: PETER KJELLERIS/PRIMA

LÄRARE I DAG Sigrid Åhs blev känd på 90-talet när hon utsågs till "Sveriges Pamela Anderson". I dag har hon hunnit bli 49. Jobbar som lärare och är tv-aktuell i nya dejtingprogrammet "Min mamma, din pappa" på TV4.

Sigrid Åhs, 49, blev "Sveriges Pamela Anderson" på 90-talet – aktuell i nytt dejtingprogram

vara med i ett tv-program med Adam Alsing där vinnaren utsågs. Vi fick göra olika moment som att springa i en röd bad-dräkt i slow motion som livräddare. Sedan vann jag och det var jätteroligt. Sigrid Åhs som för övrigt är helnykterist fick sedan åka runt i landet som gästbarend och gjorde även flera reklam-

Pamela Anderson.

filmer. De flesta hon stötte på var positivt inställda, men det förekom även såväl avundsjuka som fördomar. – En gång skulle jag backa ut från en parkeringsplats och då körde en dam rakt in i min bil. När jag klev ut och sa att "det där var ju inte så bra" började hon sjunga "Barbie

girl". Jag fick en chock. Så gör man väl inte när man precis har krockat. Jag har också fått höra att jag bara är gjord av plast och silikon. Men jag har aldrig tagit åt mig.

Satte en gräns

Vid ett tillfälle blev Sigrid Åhs tillfrågad av självaste Hugh Hefner om hon ville vika ut sig i Playboy. – Det stämmer.

Anna Shimoda
shimodas
@aftonbladet.se

Hans Shimoda
shimodas
@aftonbladet.se

Jag har också fått höra att jag bara är gjord av plast och silikon. Men jag har aldrig tagit åt mig.

Jag var i Los Angeles med Filip och Fredrik för att spela in "High Chaparral" och då åkte vi till Playboy Mansion. Jag fick även frågan om jag ville vara med på ett Playboy-jubileum, men jag skulle hem till studier och tentor i Stockholm. Jag ville sätta en gräns när det gällde utvick och det var att behålla bikini-byxorna på.

"Har varit fullt upp"

Sigrid Åhs studerade sedan till både skådespelare och lärare och jobbar i dag som gymnasielärare inom idrott och hälsa i Skåne.

– Det är fantastiskt och jag får verkligen jobba med det jag brinner för. Det är en ynnest eftersom jag tycker sport är jätteroligt. Jag undervisar även i musik och svenska för yngre barn.

Saknar du rampljuset?
– Jag har inte haft tid att sakna det. För åtta år sedan skaffade jag dessutom en sladdis, en liten pojke. Jag har också en tonåring med allt vad det innebär. Så det har varit fullt upp.

– Däremot har jag inte en partner vid min sida. Dottern Isabelle Åhs har gått i mammas fotspår och i dagarna tävlar hon i Top Model of the World i Egypten.

– Jag är så oerhört stolt över att min dotter tävlar i en så prestigefylld tävling.

Om Sigrid Åhs hittar kärleken i "Min mamma, din pappa" återstår att se.

Men för drygt 15 år sedan blev det en och annan rubrik när hon dejtade kändisdörrvakten Fadde Darwich.

– Vi träffades vid några tillfällen. Men jag tror inte våra personligheter klickade, inte för ett förhållande i alla fall. Han är säkert en bra och trevlig man, men det är inte en person för mig att ha ett förhållande med.

Klart att grammyvinnaren Lenny Kravitz spelar på Oscarsgalan

Lenny Kravits och Rihanna. Och en klick svenskar som kan vinna statyetter.

I helgen kan det vara värt att sitta uppe för årets Oscarsgala.

Lenny Kravitz är klar för årets Oscarsgala. Grammyvinnaren

har utsetts att spela under avsnittet "in memoriam" som hyllar årets bortgångna filmprofiler, skriver Variety.

Sedan tidigare är det klart att även bland andra Rihanna ska spela på galan. Hon ska sjunga den Oscarsnominerade låten

"Lift me up" från filmen "Black Panther: Wakanda forever". Galan äger rum natten till måndag, svensk tid.

Svenske Ruben Östlund har tre nomineringar för sin film "Triangle of sadness" – bästa regi, bästa manus och bästa film.

Det är första gången sedan 1975 som en svensk film tävlar i kategorin bästa film på Oscarsgalan.

Även kompositören Ludvig Göransson är nominerad, för låten "Lift me up".

(TT-Aftonbladet)

Lenny Kravitz.

Foto: JORDAN STRAUSS/AP